

МЕДИК СТОЛИЦІ

№ 4-5 (219)
Квітень-травень, 2026

**Інформаційний вісник
Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я**

**Розповсюджується
БЕЗКОШТОВНО**

Вітаємо зі Всесвітнім днем медичної сестри!
Сильні разом: партнерство профспілок України і скандинавських країн.
Пріоритети розвитку столичної медицини на 2026 рік.

Проект стандарту госпіталізації потребує суттєвого доопрацювання.
Наука, медицина і відповідальність.
Київ формує стійку медичну систему.

Всесвітній день здоров'я 2026. 40 років Чорнобиля: спадщина трагедії і сила пам'яті.
Нові норми щодо працевлаштування осіб з інвалідністю.

Резильєнтність медсестринської освіти в Україні.
Історичні події і сьогодення ДУ «ННЦ фтизіатрії, пульмонології та алергології».
Профспілковий БПР для медиків.

День профорієнтації в Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця.
Вітаємо зі Всесвітнім днем медичної сестри!
Вітаємо з ювілеєм!

Всесвітній день охорони праці.
Запрошуємо дітей на літній відпочинок.
Впевнена хода XIV Спартакіади «Здоровий киянин».

стор. 1-3

стор. 4-6

стор. 7-9

стор. 10-12

стор. 13-16

стор. 17-20

Шановні медичні сестри і брати!

Широ вітаю вас із Всесвітнім днем медичної сестри!

Ваша професія – це поєднання високого професіоналізму, людяності і щоденної самовідданості. Ви поруч з пацієнтом у найскладніші моменти, забезпечуєте безперервність медичної допомоги, підтримуєте, вселяєте надію та допомагаєте боротися за життя і здоров'я. Саме ваша праця є основою ефективної роботи всієї системи охорони здоров'я.

У складний для країни час ви демонструєте витримку, відповідальність і відданість професії. Ваша мужність і стійкість заслуговують на глибоку повагу та вдячність.

Водночас ми не маємо права замовчувати проблеми, з якими ви стикаєтесь щодня. Серед них – надмірне навантаження, кадровий дефіцит, емоційне вигорання, недостатній рівень оплати праці, обмежені можливості професійного розвитку і відсутність належних умов для повноцінного відпочинку. Це питання не лише справедливості, а і якості медичної допомоги загалом.

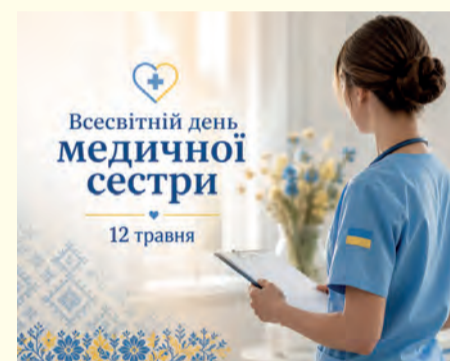
Профспілка медичних працівників послідовно працює над їхнім вирішенням. Нашими пріоритетами залишаються: підвищення рівня оплати праці та запровадження прозорих механізмів її формування; забезпечення безпечних і гідних умов праці; встановлення справед-

ливого навантаження та дотримання норм робочого часу; розширення можливостей для професійного розвитку й підвищення кваліфікації; соціальний захист і підтримка кожного працівника галузі.

Ми й надалі відстоюватимемо ваші права на всіх рівнях і докладатимемо максимум зусиль, щоб ваша праця була гідно оцінена державою і суспільством.

Від імені профспілки щиро дякую вам за вашу щоденну працю, терпіння, чуйність і вірність обраній справі. Ви – серце медичної системи й опора для мільйонів людей.

Бажаю вам міцного здоров'я, професійної реалізації, душевної рівноваги і родинного тепла. Нехай у вашому житті

буде більше вдячності, підтримки й заслуженого визнання.

Миру, добробуту та світла вам і вашим родинам..

**Голова Ради
Київської міської профспілки
працівників охорони здоров'я
Сергій КУБАНСЬКИЙ**

«Резильєнтність у медсестринстві: інтеграція освіти та досвіду» – головні теми XVII Міжнародного конгресу медичних сестер

12 травня 2026 року, коли світова спільнота відзначатиме Всесвітній день медичної сестри, відбудеться XVII Міжнародний конгрес медичних сестер «Резильєнтність у медсестринстві: інтеграція освіти та досвіду».

Конгрес об'єднає професіоналів для обговорення головного виклику сучасності – як зберегти стійкість, поєднати знання з практикою і залиша-

тися ефективними у складних умовах. Це простір для обміну досвідом, розвитку компетентностей і формування нових стандартів медсестринства.

У програмі:

- виступи міжнародних експертів;
- розвиток професійних компетентностей;
- панельна дискусія;
- обмін практичним досвідом;
- нагородження «Найкраща медична сестра України 2026».

Українське медсестринство сьогодні – це символ адаптивності і професійної зрілості, це не лише складова системи охорони здоров'я, а й потужна професійна спільнота, що формує нові підходи щодо догляду за пацієнтами, впроваджує сучасні практики та відповідає на виклики часу з гідністю і відповідальністю.

Кожен робочий день наших медичних сестер і братів – це історія про витримку, постійне навчання та відданість, яка надихає колег далеко за межами нашої країни.

Медичні сестри і брати України демонструють високий рівень професіоналізму, людяності й відданості, поєднуючи клінічну компетентність зі щирою турботою про пацієнта. У складних умовах сьогодення українське медсестринство не лише зберігає стійкість, а й розвивається, зміцнює свої позиції та впевнено інтегрується у світову професійну спільноту.

XVII Міжнародний конгрес стане платформою, де теорія зустрічається з живою практикою. Це простір для тих, хто прагне професійного зростання, цінує обмін знаннями і вірить у силу медсестринської єдності. Простір для відкритого діалогу, обміну досвідом і формування нових підходів до розвитку медсестринства в Україні і світі.

Разом з провідними світовими експертами будемо шукати відповіді на питання: як освіта нового покоління може посилити практичні навички, і як наш унікальний досвід здатен змінити світові стандарти догляду.

Цьогорічний конгрес традиційно готують за підтримки Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я, також до його організації приєдналася Профспілка працівників охорони здоров'я України, що підкреслює важливість події для професійної спільноти і посилює її національний масштаб.

**XVII МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС МЕДИЧНИХ СЕСТЕР
INTERNATIONAL NURSING CONGRESS**

**РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ У МЕДСЕСТРИНСТВІ:
ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТИ ТА ДОСВІДУ**

RESILIENCE IN NURSING: INTEGRATING EDUCATION AND EXPERIENCE

Відбулась 356 сесія Адміністративної ради Міжнародної організації праці

За інформацією члена Адміністративної ради МОП від працівників Василя Андреева, заступника голови ФПУ, сесія була напруженою і потребувала широкої дипломатичної дискусії як між міжнародними делегаціями, так і спільно з представниками працівників та роботодавців.

Міжнародне тло роботи Адміністративної ради додало кризових відтінків не лише внаслідок військової агресії Росії проти України, але і через військові дії в Ірані, країнах Перської затоки й Середнього сходу.

Додатковою напруги додавало обговорення реформування структури і бюджетів МОП в наступний трирічний період, що триває паралельно з програмою реформування ООН-80.

Працівники доклали значних зусиль у розширенні поля для компромісів за основними темами порядку денного 356 сесії Адміністрації. Особливої уваги також надано виступам і позиції профспілкової організації працівників апарату Міжнародної організації праці, з чисо очільницею Северін Дьобу український делегат неодноразово зустрічався для обговорення позиції українських соціальних партнерів щодо припинення функціонування офісу МОП у Москві.

Особливу увагу члени АР МОП надали питанню контролю розвитку подій під час агресії Росії проти України відповідно до резолюції Адміністративної ради МОП від березня 2022 року. Цей регулярно оновлюваний контрольний документ підсумовує

порушення російської окупаційної армії та російської держави як на окупованих територіях, так і в українському тилу, де кожного року лише від прямих ракетних і дронних атак на робочих місцях гине більше 200 працівників.

Українські профспілки постійно наполягають, щоб травмування і загибель на робочих місцях, як і покладання прямої кінцевої вини на російського агресора, комісії з розслідування нещасних випадків на виробництві пов'язували – для відповідної компенсації та покриття відповідних витрат на лікування і відновлення українців.

Цієї сесії над позицією відносно звітного контрольного документу щодо агресії Росії проти України українські профспілки плідно працювали як в групі працівників АР МОП, так і в консультаціях з Постійним представництвом України в Женеві й послом Євгеном Цимбалюком.

У результаті пленарне засідання Адміністрації затвердило критичний документ, підготовлений міжнародним бюро праці й відхилило поставлені на голосування регулярно повторювані російські пропозиції вихолостити документ, назвати війну «ситуацією в Україні» з вимогою «до всіх сторін припинити агресію».

Профспілка вимагає посилити відповідальність за насильство проти медиків

Голова Професійної спілки працівників охорони здоров'я України Сергій Кубанський взяв участь у засіданні Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування.

Під час засідання народні депутати заслухали представників правоохоронних органів, МОЗ і НСЗУ щодо проведення слідчих дій у закладах охорони здоров'я в межах досудових розслідувань справ про можливе привласнення бюджетних коштів за Програмою медичних гарантій.

У ході обговорення цього резонансного питання основним посилом голови Профспілки до депутатів і правоохоронців стало те, що в суспільстві не повинно укорінюватися сприйняття медичних працівників як злочинців, а поодинокі випадки можливих зловживань не повинні ставати підставою для дискредитації всієї медичної спільноти.

Отже, питання встановлення додаткової відповідальності для медиків, які працюють у межах ПМГ, потрібно чітко розмежовувати на:

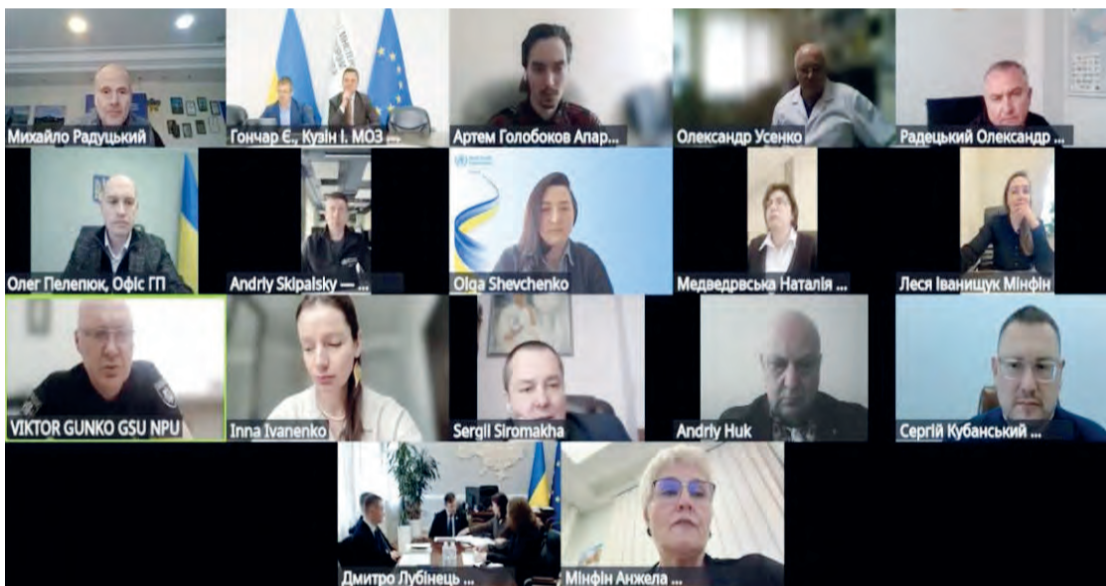
- технічні помилки, що не скасовують факт надання медичної допомоги;
- порушення у сфері господарських відносин між закладами і НСЗУ;
- умисні зловживання і шахрайські дії.

Окремо Сергій Кубанський порушив і зворотне питання – щодо встановлення кримінальної відповідальності за погрози й посягання на життя чи здоров'я медичних працівників під час виконання ними професійних обов'язків.

Такі випадки є неприпустимими, однак, на жаль, не втрачають актуальності через неправомірні дії пацієнтів, особливо під час надання ургентної або екстреної медичної допомоги.

Загалом ця позиція знайшла підтримку серед депутатів комітету.

На завершення представник профспілки наголосив: захист медиків – це не лише питання справедливості, а й питання національної безпеки. Адже без належних умов праці й поваги до професії система охорони здоров'я ризикує втратити своїх фахівців, що матиме довгострокові наслідки для всієї країни.

СИЛЬНІ РАЗОМ: партнерство профспілок України і скандинавських країн

Представники профспілок вчаться завдяки співпраці з профспілками скандинавських країн, переймаючи сучасні підходи до захисту трудових прав, ведення соціального діалогу й ефективного представництва інтересів працівників. Така міжнародна взаємодія сприяє обміну досвідом, підвищенню рівня компетенцій і впровадженню європейських стандартів у сфері праці в Україні.

Проведено семінар-тренінг «Безпека праці і охорона здоров'я працівників: норвезька модель та український досвід» у рамках проекту «Профспілки проти нерівності і за відновлення миру і демократії в Україні», який реалізує ФПУ та Норвезька конфедерація профспілок (LO) у партнерстві з ГО «Трудові ініціативи».

Участь у тренінгу взяли більше 30 технічних (головних

технічних) інспекторів праці і представників з питань охорони праці членських організацій ФПУ.

Протягом трьох днів тренінгу на прямому зв'язку з учасниками були наші норвезькі колеги, які поінформували про історію, соціальний діалог і стійкість профспілок Норвегії, а також про основи правової бази з питань охорони праці їхньої країни, зокрема щодо

діяльності трудової інспекції праці.

Окрему увагу приділили ролі, правам і повноваженням профспілкових представників працівників з питань безпеки праці. Кожен виступ представників Норвегії трансформувався у дискусію і жваве обговорення почутого, присутні скористалися можливістю задати питання та отримати цікаві й корисні відповіді.

Представник від Київської міської профспілки проінформував присутніх про громадський контроль зі сторони профспілок за станом охорони праці в закладах охорони здоров'я Києва.

У присутніх була чудова можливість порівняти норвезьку модель соціального захисту працівників і ситуацію з цих питань в Україні.

Також завдяки Норвезької конфедерації профспілок (LO) і ГО «Трудові ініціативи», а також співпраці зі шведськими профспілковими об'єднаннями (LO, TCO, Saco) за сприяння організації «Union to Union» відбулася серія інтенсивних семінарів-тренінгів з модернізації профспілкової діяльності

в сучасних умовах, на яких вивчали штучний інтелект, психологію конфлікту і конструктивне спілкування.

Завдяки таким партнерствам українські профспілки отримують не лише нові знання, а й практичні інструменти для їхнього впровадження у щоденній роботі. Йдеться, зокрема, про розвиток культури переговорів, зміцнення ролі колективних договорів і підвищення прозорості у відносинах між працівниками й роботодавцями.

Окрему увагу приділяють питанням захисту прав працівників в умовах сучасних викликів, зокрема, економічної нестабільності і змін на ринку праці. Скандинавський досвід

демонструє, що ефективний соціальний діалог між усіма сторонами – державою, роботодавцями і профспілками – є ключем до стабільності й розвитку.

Важливо, що така співпраця має довгостроковий характер і базується на принципах довіри, рівності і взаємної підтримки. Це дозволяє не лише адаптувати найкращі європейські практики до українських реалій, але й формувати нову якість профспілкового руху в Україні.

Міжнародна солідарність і відкритість до змін стають важливими чинниками зміцнення позицій працівників та побудови справедливого трудового середовища, що відповідає сучасним європейським стандартам.

Пріоритети розвитку столичної медицини на 2026 рік: акцент на ефективному менеджменті та пацієнтоцентричності

Минулого року, незважаючи на складні умови воєнного часу, система охорони здоров'я столиці продемонструвала стійкість і активний розвиток. Водночас серед основних пріоритетів на цей рік визначено підвищення відповідальності за ефективне управління і впровадження пацієнтоорієнтованого підходу. Про це повідомили під час розширеного засідання Колегії Департаменту охорони здоров'я КМДА.

У роботі Колегії, де було підбито підсумки роботи галузі за минулий рік та окреслено головні орієнтири на майбутнє, взяли участь представники виконавчої і законодавчої влади, військового командування та

наукової спільноти, голова Ради Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я, представники НСЗУ, депутатського корпусу Київради, голови районних держадміністрацій столиці й керівники медичних закладів міста.

Засідання розпочали з хвилини мовчання. Учасники вшанували пам'ять захисників і захисниць України, а також медичних працівників, які загинули, виконуючи свій професійний обов'язок під час збройної агресії росії проти України.

Державний секретар Міністерства охорони здоров'я України Олена Андрієць передала вітання від очільника МОЗ Віктора Ляшка й відзначила високий рівень координації між державною і міською владою.

«Київ – це серце нашої країни. Минулий рік був складним для всієї держави, і столиця не стала винятком. Але ми здобули стійку компетенцію – здатність функціонувати в будь-яких умовах заради добробуту киян. Хочу відзначити конструктивність і швидкість у вирішенні питань, яку ми відчуваємо з боку Департаменту охорони здоров'я. Такого рівня співпраці не було вже давно. Я вдячна Тетяні

Мостепан за той колосальний обсяг роботи, який вона несе щоденно», – наголосила Олена Андрієць.

Заступник голови КМДА Володимир Прокопів у своєму вітальному слові подякував медикам за витримку в умовах тривалої війни і наголосив на необхідності подальшого розвитку галузі.

«Вже четвертий рік ми працюємо в умовах повномасштабної війни. Система охорони здоров'я витримує це навантаження завдяки щоденній роботі кожного з вас. Ми не лише забезпечуємо безперервність допомоги цивільним, лікуємо поранених і реагуємо на надзвичайні ситуації, а й паралельно розвиваємось та робимо великі успіхи в багатьох напрямках. Наше завдання – посилювати

спроможність системи кадрово, організаційно і ресурсно, адже викликів не стає менше», – підкреслив Володимир Прокопів.

Голова постійної комісії з питань охорони здоров'я, сім'ї, соціальної та ветеранської політики Марина Порошенко подякувала всім столичним медикам за стійкість, адаптивність і високий професіоналізм.

Серед пріоритетів на наступний рік вона виділила:

- повноцінну роботу закладів в умовах ринкової економіки;
- побудову логічних маршрутів для пацієнтів та пацієнтоорієнтованість;
- створення прозорих електронних черг і забезпечення

їхньої чіткої роботи, запуск єдиного кол-центру та чат-ботів для зручної навігації послугами охорони здоров'я міста для максимальної зручності пацієнта.

Комунальні заклади мають бути конкурентноздатними, боротися за кожного пацієнта повною мірою використовувати наявне медичне обладнання. І це є персональна відповідальність керівників закладів. Там, де є ефективний менеджмент, – буде задоволений пацієнт і спроможний заклад.

Адже Київ на своїй території має не лише комунальні заклади охорони здоров'я, а й велику кількість державних та приватних медичних установ, і там, де пацієнт відчуватиме краще ставлення, професійніший підхід і кращі умови, – в той заклад він і піде.

Наша мета – побудувати систему, в центрі якої буде людина, її потреби і довіра до медицини.

Окрему увагу під час засідання було приділено синергії міської медицини й академічної науки.

Президент Національної академії медичних наук України Василь Лазоришинець повідомив, що на території Києва функціонують 15 державних установ НАМН, які минулого року пролікували майже 38 тисяч осіб у стаціонарах та 185 тисяч – амбулаторно. Він подякував Департаменту охорони здоров'я та районним адміністраціям за тісну співпрацю у критичні моменти блекаутів та ворожих обстрілів. Серед перспективних напрямів взаємодії академік назвав освітні програми для лікарів, участь у муніципальних проєктах і спільні грантові ініціативи. Особливо важливою стала пропозиція створити академічно-муніципальну службу підтримки здоров'я ветеранів і сімей загиблих. Підсумовуючи, Василь Лазоришинець закликав зберігати і розвивати вітчизняну медицину, зазначивши, що досвід українців за кордоном підтвердив високу оперативність нашої системи порівняно з багатьма європейськими країнами.

Голова Ради Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я Сергій Кубанський в своєму виступі наголосив: столична медична спільнота демонструє не лише високий рівень професіоналізму, а й стійкість, витримку і здатність ефективно працювати в умовах постійних викликів. Попри навантаження, спричинене воєнним станом, київські медики забезпечують безперервну роботу системи охорони здоров'я, впроваджують нові підходи до лікування та організації медичної допомоги.

Представник профспілки наголосив на важливості соціального захисту медиків, особливо в умовах зростаючого навантаження і професійного виснаження. Було підкреслено необхідність системних рішень, спрямованих на забезпечення гідних умов праці, справедливої оплати та збереження кадрового потенціалу галузі.

Директорка Департаменту охорони здоров'я Тетяна Мостепан представила доповідь щодо підсумків минулого року. За її словами, попри виклики воєнного стану, столична медицина продемонструвала стійкість і розвиток.

«2025 рік був надзвичайно складним для всієї системи охорони здоров'я Києва. Ми працювали в умовах війни та обмежених ресурсів, паралельно виконуючи головне державне завдання – формування спроможної мережі закладів. У результаті оптимізації кількість установ зменшилась із 89 до 62, і сьогодні ми маємо чітку структуру, де 12 надкластерних і 9 кластерних закладів забезпечують високоспеціалізовану допомогу. Це фундамент для зміцнення кадрового потенціалу, фінансової стійкості і чіткої маршрутизації пацієнта», – зазначила Тетяна Мостепан.

Вона підкреслила, що 2026 рік буде етапом завершення системних змін. «Нашим пріоритетом є створення пацієнтоцентричної системи, де медицина буде зрозумілою для людини: від прозорих електронних черг та єдиного кол-центру до високих стандартів сервісу та поваги до пацієнта. Кожен керівник несе персональну відповідальність за ефективний менеджмент ресурсів, повне завантаження медичного обладнання та реальний результат для пацієнтів. Ми вже пройшли етап виживання – зараз настав етап відповідальності і результату», – зазначила очільниця ДОЗ КМДА.

Серед інших основних напрямків у 2026 році назвали цифровізацію, розширення мережі реабілітаційних центрів, грантові наукові програми.

Також під час засідання директор Київського міського клінічного онкоцентру Андрій Кондратенко проаналізував виконання скринінгових програм і стан радіологічної допомоги.

Керівник КМКЛ №5 Назар Гичка доповів про результати діагностики і лікування хронічних вірусних гепатитів у столиці протягом 2025 року. Директорка Департаменту внутрішнього фінансового контролю та аудиту Оксана Колтик висвітлила типові проблеми в системі внутрішнього контролю медичних закладів.

Важливою частиною Колегії стала церемонія нагородження. Працівники комунальних закладів охорони здоров'я отримали відзнаки за особистий внесок у розвиток столичної медицини і сумлінну щоденну працю. Тетяна Мостепан подякувала колегам за нелегку щоденну копійку працю і вручила відзнаки за особистий внесок у розвиток столичної медицини.

Водночас засідання мало не лише підсумковий, а й стратегічний характер. Учасники обговорили пріоритетні напрямки розвитку на найближчий період, серед яких – підвищення ефективності управління, посилення пацієнтоцентричного підходу, покращення умов праці медичних працівників та подальша модернізація медичної інфраструктури.

За матеріалами ДОЗ, НАМНУ, МОЗ, Комісії з питань охорони здоров'я, сім'ї, соціальної та ветеранської політики КМДА

Проект Стандарту госпіталізації потребує суттєвого доопрацювання

Професійна спілка працівників охорони здоров'я України вважає, що проект Стандарту «Рекомендовані критерії госпіталізації пацієнтів для надання стаціонарної медичної допомоги», винесеного на громадське обговорення МОЗ України, потребує суттєвого доопрацювання.

Проект наказу у запропонованій редакції документа не можна використовувати як інструмент для оцінки дій медичного персоналу, він може створювати ризики як для професійної діяльності, так і для правового захисту медичних працівників та закладів охорони здоров'я.

Профспілка пропонує МОЗ України доопрацювати проект наказу з урахуванням наданих зауважень і пропозицій, забезпечивши закріплення пріоритету клінічного рішення лікаря; вилучення норм, що можуть призводити до формальних відмов у госпіталізації; приведення положень проекту у відповідність до норм Конституції та законодавства України з метою

недопущення обмежень професійної діяльності медичних працівників і доступу пацієнтів до медичної допомоги.

Окремо наголосили, що будь-які стандарти у сфері охорони здоров'я повинні мати рекомендаційний характер і слугувати допоміжним інструментом для лікаря, а не замінювати його професійне судження. У складних клінічних випадках саме лікар несе відповідальність за життя і здоров'я пацієнта, а тому повинен мати можливість ухвалювати рішення, виходячи з конкретної ситуації, а не формальних критеріїв.

У профспілці також підкреслюють, що запропонований підхід може призвести до зростання соціальної напруги, оскільки

пацієнти можуть стикатися з відмовами у госпіталізації, які будуть обґрунтовуватися формальними вимогами документа. Це може створювати додаткові конфлікти між пацієнтами й медичними працівниками і підіриває довіру до системи охорони здоров'я загалом.

Крім того, існує ризик використання положень проекту як підстави для адміністративного або навіть кримінального переслідування медичних працівників у разі відхилення від визначених критеріїв, навіть якщо такі дії було обґрунтовано клінічною необхідністю.

Профспілка закликає до відкритого фахового діалогу з залученням медичної спільноти, експертів та представників громадськості з метою напрацювання збалансованого документа, який одночасно забезпечить якість медичної допомоги, захист прав пацієнтів і належні умови для професійної діяльності медичних працівників.

У підсумку, йдеться про необхідність створення таких правил, які не обмежуватимуть лікаря у прийнятті життєво важливих рішень, а навпаки – підтримуватимуть його у складній практиці і сприятимуть підвищенню ефективності всієї системи охорони здоров'я України.

Третій армійський корпус відзначив Київську міську профспілку працівників охорони здоров'я за підтримку ЗСУ

Третій армійський корпус Збройних Сил України відзначив Київську міську профспілку працівників охорони в особі голови здоров'я Сергія Кубанського за активну допомогу і системну підтримку Сил оборони України.

Відзнака стала визнанням внеску медичної профспілкової спільноти у забезпечення українських військових необхідними ресурсами, а також організації гуманітарної і волонтерської допомоги, яка надходить до підрозділів Збройних Сил України з перших днів повномасштабної війни.

Під керівництвом Сергія Кубанського профспілковою організацією системно долучається до ініціатив, спрямованих на підтримку захисників України. У Третью армійському корпусі зазначили, що така взаємодія між медичною спільнотою і військовими є важливим елементом загальнонаціональної стійкості. Підтримка тилу дозволяє оперативніше закривати критичні потреби підрозділів, що безпосередньо впливає на збереження життя і здоров'я військовослужбовців.

Сергій Кубанський подякував за високу оцінку діяльності Профспілки і наголосив, що

підтримка Збройних Сил України є спільним обов'язком усіх професійних спільнот, особливо медичної галузі, яка щоденно працює як у тилу, так і поблизу зони бойових дій.

Він підкреслив, що профспілковий рух і надалі продовжуватиме системну допомогу армії, об'єднуючи зусилля медичних працівників для наближення перемоги України.

Відзнака стала ще одним підтвердженням тісної співпраці між громадянським суспільством, професійними об'єднаннями і Збройними Силами України в умовах війни.

• Офіційне листування • Офіційне листування •

ПРОФЕСІЙНА СПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ (ППОЗУ)

Від 08.04.2026 р. № 01-08/86

Міністерство охорони здоров'я України

Про зауваження і пропозиції до проекту наказу МОЗ

Професійна спілка працівників охорони здоров'я України (далі – Профспілка) розглянула проект наказу МОЗ України «Про затвердження Стандарту «Рекомендовані критерії госпіталізації пацієнтів для надання стаціонарної медичної допомоги»» (далі – Проект), оприлюдненого для громадського обговорення і висловлює таке.

Проект передбачає затвердження галузевого Стандарту, яким встановлюють єдині підходи до прийняття рішень щодо госпіталізації пацієнтів до закладів охорони здоров'я, що надають спеціалізовану медичну допомогу, продовження перебування, переведення, виписки, а також ведення пацієнтів в амбулаторних умовах.

Натомість назва Стандарту «Рекомендовані критерії госпіталізації пацієнтів для надання стаціонарної допомоги» не відповідає формі і змісту цього документа. Використання форми «Стандарт» у поєднанні з визначенням «Рекомендовані критерії» є юридично суперечливим. Відповідно до статті 14і Основ законодавства України про охорону здоров'я, стандарти медичної допомоги мають обов'язковий

характер. Водночас у Проекті критеріїв позиціонують як допоміжний інструмент, але фактично їх передбачають як обов'язкові до застосування з мінімальними можливостями відступу. Така подвійність створює ризики неправильного тлумачення і використання документа, як засобу адміністративного контролю і формалізації критеріїв оцінки правомірності рішень медичних працівників.

Передбачене Проектом положення про надання допомоги в амбулаторних умовах, у разі відсутності критеріїв госпіталізації, вважаємо, є юридично необґрунтованим.

Крім того, Проект не містить норм, що врегульовують забезпечення планового лікування у стаціонарних умовах для дорослого населення та/або критеріїв ефективності екстреної / ургентної госпіталізації, що створює невизначеність дій медичного персоналу.

Фактично відбувається підміна індивідуальної клінічної оцінки формальним співвіднесенням з переліком критеріїв. Такий підхід не відповідає принципам законодавства про охорону здоров'я, зокрема, щодо права пацієнта на належну

медичну допомогу й вибір особистого лікаря, відповідно до медичних показань, і суперечить нормам статті 49 Конституції України. Наведене також може призвести до необґрунтованих відмов у госпіталізації у складних або нетипових клінічних випадках.

Також Проект передбачає додаткові організаційні вимоги для госпіталізації і переведення пацієнтів, зокрема, обов'язковість направлення та погодження. Такі положення значно звужують передбачені законодавством механізми доступу до спеціалізованої медичної допомоги і створюють штучні перепони в доступі до її отримання в стаціонарних умовах.

Визначений Проектом порядок відступу від критеріїв, який вимагає письмового обґрунтування та погодження з адміністративними особами, фактично обмежує автономію лікаря у прийнятті клінічних рішень, вільному виборі ним апробованих форм, методів і засобів діяльності, впроваджених у встановленому порядку, сучасних досягнень медичної та фармацевтичної науки й практики. Наведене створює ситуацію, коли відповідальність за результат лікування покладають на лікаря, але його рішення залежить від адміністративних процедур, що є юридично та професійно некореспондованим.

Запропоновані Проектом критерії продовження госпіталізації і виписки є

надмірно формалізованими й не враховують реальних клінічних обставин, що може стимулювати передчасну виписку пацієнтів та створювати ризики для їхнього здоров'я.

Профспілка вважає, що у разі затвердження проекту наказу МОЗ України «Про затвердження Стандарту «Рекомендовані критерії госпіталізації пацієнтів для надання стаціонарної медичної допомоги»» у запропонованій редакції цей документ не можна використовувати як інструмент для оцінки дій лікаря. Будь-яке відхилення від критеріїв або їхнє формальне дотримання може бути підставою для претензій, що створює ризики як для професійної діяльності, так і для правового захисту медичних працівників та закладів охорони здоров'я.

З огляду на вищезазначене, Профспілка пропонує доопрацювати Проект з урахуванням наданих зауважень і пропозицій, забезпечивши закріплення пріоритету клінічного рішення лікаря; вилучення норм, що можуть призводити до формальних відмов у госпіталізації; приведення положень Проекту у відповідність до норм Конституції та законодавства України з метою недопущення обмежень професійної діяльності медичних працівників і доступу пацієнтів до медичної допомоги.

Голова Профспілки.

Сергій Кубанський

Наука, медицина і відповідальність: чим живе НАМН України сьогодні

Протягом останнього місяця Національна академія медичних наук України продовжувала системну роботу, поєднуючи наукову діяльність, клінічну практику і міжнародну співпрацю в умовах сучасних викликів.

Головними подіями звітного періоду стали Загальні збори академії і засідання її профільних відділень. Саме на цих майданчиках традиційно формують стратегію розвитку медичної науки – підбивають підсумки роботи установ, визначають пріоритети й ухвалюють кадрові рішення. Окремий акцент було зроблено на підвищенні ефективності взаємодії між науковими і клінічними підрозділами, що сьогодні є критично важливим для швидкого впровадження результатів досліджень у практику.

Паралельно академія продовжує розвивати власний науковий простір. У квітні було представлено нове фахове видання – «Ukrainian Journal of Medical Science». Його створення – це не лише про публікації, а про формування платформи для системного діалогу між українськими й міжнародними дослідниками, обмін досвідом і посилення присутності української науки у світовому контексті.

Важливим напрямом залишається міжнародна співпраця. НАМН України продовжує отримувати підтримку від партнерів, спрямовану на розвиток досліджень, оновлення матеріально-технічної бази і підвищення якості медичної допомоги. Представники академії взяли участь у засіданні Ради «Federation of European Academies of Medicine» (FEAM), де обговорювали сучасні виклики для медицини – від впровадження штучного інтелекту до проблем старіння населення і нових підходів до лікування.

Водночас основою діяльності академії залишається клінічна робота. Установи НАМН України продовжують працювати у режимі 24/7, забезпечуючи високоспеціалізовану допомогу пацієнтам, зокрема у складних і критичних станах. Щоденна робота лікарів і науковців – це десятки складних операцій, нові підходи до лікування та реальні врятовані життя.

Місяць був позначений і трагічною подією для наукової спільноти – відійшов у вічність

Андрій Михайлович Сердюк
Світла пам'ять...

академік НАМН України Андрій Михайлович Сердюк. Його внесок у розвиток громадського здоров'я та медичної науки є визначальним і залишиться частиною історії академії.

Окреме місце у діяльності НАМН України займають заходи, пов'язані з 40-ми роковинами Чорнобильської катастрофи. У квітні відбулася масштабна

наукова конференція «Чорнобильській катастрофі – 40 років: наслідки, виклики, загрози», вона об'єднала науковців, лікарів і міжнародних експертів.

З вітальним словом до учасників звернувся Президент Національної академії медичних наук України, академік НАН та НАМН України Василь Лазоришинець, який відзначив вагомий внесок науковців і медиків у подолання наслідків Чорнобильської катастрофи та розвиток медичної науки. Медаллю Національної академії медичних наук України нагороджено працівників колективу Державної установи «Національний науковий центр радіаційної медицини, гематології та онкології НАМН України» – за вагомий внесок у розвиток медичної науки, багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм і з нагоди 40-х роковин Чорнобильської катастрофи.

Також вручено подяки Національній академії медичних наук України.

У межах відкриття було представлено відеозвернення Генерального директора Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Рафаеля Маріано Гроссі, а також пролунали вітальні слова від представників ВООЗ, органів державної влади, парламенту, громадських організацій і дипломатичного корпусу.

З вітальними словами до учасників також звернулися:

– Дін Кейрнс, керівник програми охорони здоров'я Всесвітньої організації охорони здоров'я;

– Сергій Тараканов, генеральний директор Чорнобильської атомної електростанції;

– В'ячеслав Стоянов, генеральний директор Південно-української атомної електростанції;

– В'ячеслав Камінський, ректор Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, академік НАМН України;

– Юрій Кучин, ректор Національного медичного універ-

ситету імені О. О. Богомольця, член-кореспондент НАМН України;

– Володимир Семиноженко, віцепрезидент Національної академії наук України;

– Володимир Жовнір, в. о. генерального директора Державної установи «Національний науковий центр радіаційної медицини, гематології та онкології НАМН України».

У межах відкриття також пролунали вітальні слова від представників ВООЗ, органів державної влади, парламенту, громадських організацій та дипломатичного корпусу.

Під час пленарного засідання представлено результати багаторічних досліджень та міжнародний досвід реагування на радіаційні загрози.

Захід тривав 25–26 квітня у змішаному форматі та охопив ключові медичні, екологічні й соціальні аспекти наслідків Чорнобиля.

Конференція об'єднала науковців, медичну спільноту й міжнародних партнерів для обговорення довготри-

валих наслідків Чорнобильської катастрофи і сучасних викликів у сфері радіаційної безпеки.

Обговорення було зосереджено не лише на історичних аспектах, а й на сучасних медичних, екологічних та соціальних викликах, що залишаються актуальними й сьогодні.

Чорнобиль – це не лише історія України, а й досвід, який залишається актуальним для всього світу.

Логічним продовженням цієї роботи стане представлення Національної доповіді щодо наслідків Чорнобильської катастрофи, яке відбудеться 6 травня. Доповідь представить Президент НАМН України Василь Лазоришинець.

Отже, діяльність академії сьогодні – це поєднання науки, практики і відповідальності перед суспільством. У фокусі – не лише розвиток медицини, а й формування рішень, які мають значення для країни загалом.

Повідомляє
пресслужба НАМН України

Україна приєдналася до стандартів ОЕСР з управління медичними даними: що це змінить

Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) офіційно схвалила приєднання України до Рекомендації щодо управління даними у сфері охорони здоров'я. Це рішення відкриває новий етап цифрової трансформації української медицини і наближає її до найвищих світових стандартів.

Рекомендації ОЕСР – це своєрідний «золотий стандарт» міжнародних правил. Вони визначають, як держави мають зберігати, обробляти і використовувати інформацію про здоров'я громадян. Головна мета – не лише надійно захистити приватність пацієнта, а й змусити дані працювати на користь суспільства.

Завдяки цим стандартам інформація стає інструментом для:

- поліпшення якості лікування;
- швидкого реагування на виклики у сфері громадського здоров'я;
- ефективного державного планування.

Україна підійшла до впровадження цих стандартів, маючи істотні напрацювання у цифровій сфері.

Останні роки стали визначальними для цифровізації медицини:

– Електронна система охорони здоров'я (ЕСОЗ) уже накопичила понад 5 мільярдів медичних записів.

– Впроваджено нові сервіси й інструменти, що полегшують життя як лікарям, так і пацієнтам.

– Створено прозору систему, де конфіденційність поєднується з міжнародними принципами відкритості даних.

Чому це важливо?

ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку) – це міжнародний клуб успішних країн, до якого входять 38 держав. Ще 70 країн, включно з Україною, є партнерами. Організація слугує глобальним майданчиком для розробки спільних рішень у політиці, економіці і соціальній сфері.

Приєднання до медичних рекомендацій ОЕСР – це ще один чіткий сигнал: Україна стає частиною цивілізованого цифрового простору, де здоров'я людини і безпека її даних є найвищим пріоритетом.

Психосоціальне здоров'я медичних працівників – пріоритет сучасної системи охорони праці

У Всесвітній день охорони праці, 28 квітня, Профспілка працівників охорони здоров'я України організувала проведення вебінару для голів територіальних об'єднань і відповідальних осіб за охорону праці, на якому обговорили громадський контроль за охороною праці з боку профспілок та психосоціальну підтримку працівників.

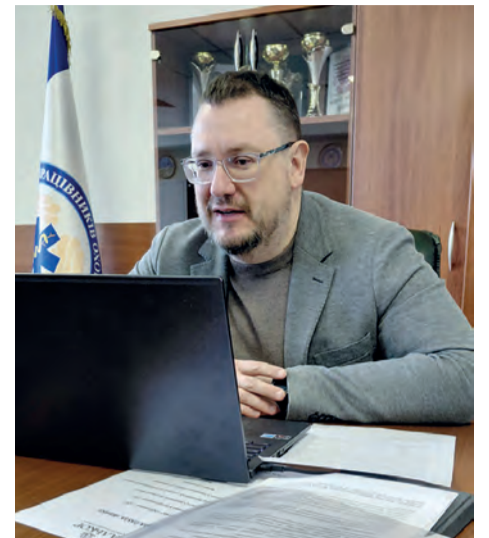
Для працівників закладів охорони здоров'я тема психосоціального здоров'я має особливе значення. Щоденна робота медиків пов'язана з високою відповідальністю, емоційним напруженням, значним навантаженням і необхідністю

швидко приймати рішення, від яких залежить життя і здоров'я пацієнтів. В умовах воєнного стану ці виклики лише посилюються.

Психосоціальні ризики в медичній сфері – це хронічний стрес, професійне вигорання, психологічне виснаження, дефіцит кадрів, нічні зміни, складні комунікації з пацієнтами і їхніми родинами. Якщо ці фактори ігнорувати, вони можуть призвести не лише до погіршення здоров'я самих працівників, а й до зниження якості медичної допомоги.

Створення сприятливого психосоціального середовища у закладах охорони здоров'я передбачає:

- забезпечення належного режиму праці і відпочинку;
- підтримку з боку керівництва й колективу;
- розвиток культури взаємоповаги і командної роботи;
- доступ до психологічної допомоги і програм підтримки;
- навчання навичкам стресостійкості й емоційного самозахисту.

Важливу роль у цьому процесі відіграють як роботодавці, так і профспілки, які мають спільно працювати над створенням безпечного й підтримувального середовища для кожного працівника.

Сприятливе психосоціальне середовище – це не розкіш, а необхідність для сучасної медицини. Турбота про медичних працівників є запорукою їхньої професійної ефективності, збереження кадрового потенціалу і надання якісної медичної допомоги пацієнтам.

Київ формує стійку медичну систему: пріоритет – ментальне здоров'я і готовність до викликів

Відбулася нарада медиків: фокус на ментальному здоров'ї та стійкості системи, в якій взяли участь директорка Департаменту охорони здоров'я КМДА Тетяна Мостепан, радниця міністра охорони здоров'я і координаторка проєктів з психічного здоров'я Ірина Микичак, керівники всіх комунальних закладів охорони здоров'я міста, а також очільники підрозділів центрів ментального здоров'я.

Основну увагу під час зустрічі приділили розвитку системи медичної допомоги і підтримці ментального здоров'я мешканців столиці. Однією з центральних тем стало подолання психологічних наслідків війни. Учасники наголосили на необхідності інтеграції послуг з ментального здоров'я у загальну систему медичної допомоги, адже наслідки війни проявляються не лише у фізичних травмах, а й у психологічному стані людей.

Ірина Микичак підкреслила, що в Україні необхідно формувати людиноцентричну систему психосоціальної підтримки і розвинути культуру піклування про ментальне здоров'я як щоденну норму для кожного.

«Важливим етапом є інтеграція послуг з психічного здоров'я безпосередньо у сферу медичної допомоги, зокрема на рівні первинної ланки. Ми активно працюємо над розвитком центрів психічного здоров'я (ЦПЗ) у громадах, щоб вони були доступними у кожному районі столиці. На сьогодні у

Києві вже функціонують 15 таких центрів, що законтрактовані НСЗУ в межах Програми медичних гарантій. 12 з них працюють у структурі закладів КМДА, ще три – у підпорядкованні МОЗ, а один – у системі НАМН України. Попри те, що ці центри ще перебувають на етапі становлення, поступ уже є дуже відчутним. Окремо хочу подякувати колективам Київських міських дитячих клінічних лікарень № 1 та № 2. Вони з натхненням взяли за складний, але критично важливий напрям – розвиток психіатричної допомоги дітям у межах багатопрофільних лікарень», – сказала Ірина Микичак.

За її словами, столиця має всі передумови для розбудови потужної мережі фахової допомоги. «Ми бачимо ширшу зацікавленість керівників закладів і повну підтримку Департаменту охорони здоров'я КМДА у проведенні якісних змін, пошуку донорів та залученні грантів. Це той шлях, який дозволить нам зробити психосоціальну і психіатричну допомогу в Україні сучасною та людиноцентричною», – наголосила Ірина Микичак.

Окремо учасники розглянули діяльність проєкту «Повернення: зцілення невидимих травм», що реалізують на базі Київської міської клінічної лікарні № 4. У центрі «Повернення» ветерани, ветеранки та їхні родини можуть

отримати комплексну підтримку – від медичної допомоги до психологічного супроводу і соціальної адаптації.

Також під час наради було проаналізовано виконання закладами охорони здоров'я Києва основних показників, визначених Урядом на 2026 рік, розглянуто ефективність використання коштів спеціального бюджету міста й визначено подальші кроки для підвищення якості медичних послуг.

Окрему увагу приділили підготовці медичної системи до осінньо-зимового періоду 2026–2027 років. Йшлося про забезпечення автономної роботи закладів охорони здоров'я і їхню готовність до ймовірних викликів. Першочерговим завданням є забезпечення повної автономності медичних закладів столиці.

«Це стосується не лише медикаментів і харчування, а й створення недоторканих запасів. Кожен керівник і працівник має чітко усвідомлювати ресурсні спроможності свого закладу та мати алгоритм дій на завтра. Контроль за показниками підготовки до опалювального сезону буде максимально суворим. Питання енергетичної та ресурсної автономії є пріоритетним, і ми маємо підійти до цього з максимальною відповідальністю, щоб не було місця для помилок чи прикрих ситуацій. Реальність диктує свої умови, і наше завдання – бути на крок попереду навіть тих сценаріїв, які важко піддаються прогнозуванню», – наголосила очільниця ДОЗ КМДА.

Київрада прийняла важливі рішення для медиків столиці

Київська міська рада ухвалила пакет важливих рішень, спрямованих на посилення захисту медиків і підвищення ефективності роботи столичної системи охорони здоров'я. Відповідні кроки депутати підтримали 23 квітня під час пленарного засідання.

Одним з важливих рішень стало створення наглядових рад у комунальних закладах охорони здоров'я. Вони покликані забезпечити реальний контроль за діяльністю медустанов, підвищити прозорість управління і зміцнити довіру з боку громади. До складу рад увійдуть представники влади, депутати, громадськість і незалежні фахівці. У міськраді наголошують: це не формальність, а обов'язкова вимога, визначена постановою Кабінету Міністрів України. З січня 2027 року такі ради мають діяти в усіх кластерних і надкластерних закладах.

Водночас депутати підтримали розширення заходів міської цільової програми «Громадське здоров'я» на 2026–2028 роки. Завдяки цьому медики комунальних закладів столиці вже цього року отримають безоплатну вакцинацію проти грипу.

Як зазначила директорка Департаменту охорони здоров'я КМДА Тетяна Мостепан, це рішення спрямовано на зниження ризиків тяжких захворювань і забезпечення довгострокового захисту здоров'я медичних працівників. Вона також підкреслила, що профілактика залишається одним із ключових інструментів збереження кадрового потенціалу медичної системи. За її словами, такі ініціативи сприятимуть стабільній роботі

закладів охорони здоров'я навіть у періоди підвищеного навантаження.

Очікується, що ухвалені ініціативи комплексно посилять систему охорони здоров'я Києва – як через підвищення якості управління медзакладами, так і через додатковий захист самих медиків.

Окремо в Київській міській раді підкреслили, що реалізація ухвалених рішень потребуватиме чіткої координації між усіма рівнями управління та належного фінансового забезпечення. У найближчий період місто зосередиться на практичному впровадженні нових механізмів, зокрема формуванні наглядових рад і організації профілактичних заходів для медиків. За словами посадовців, системний підхід і послідовність у виконанні цих кроків дозволять не лише підвищити ефективність медичних закладів, а й створити більш безпечні та стабільні умови праці для працівників галузі.

У Всесвітній день здоров'я МОЗ і ЮНІСЕФ відкрили у Києві «Простір турботи» для родин з дітьми

У Всесвітній день здоров'я, Міністерство охорони здоров'я України спільно з ЮНІСЕФ відкрили «Простір турботи для родин з дітьми» на базі Центру первинної медико-санітарної допомоги № 4 (ЦПМСД) Деснянського району міста Києва, щоб розширювати доступ родин до послуг для дітей і підтримувати здоровий розвиток дитини з перших днів життя.

У такому просторі сім'ї з дітьми мають змогу отримати комплексні послуги поруч з місцем проживання: від імунізації і підтримки грудного вигодовування до раннього скринінгу розвитку, консультування батьків та послуг раннього втручання.

Участь у відкритті взяли міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко і голова Представництва ЮНІСЕФ в Україні Анн-Клер Дюфей.

Сам Центр первинної медико-санітарної допомоги № 4 надає первинну медичну допомогу 68 тисячам задекларованих пацієнтів, з яких близько 18 тисяч – це діти. Упродовж 2025 року всі лікарі і медичні сестри центру, які працюють з дитячим населенням, пройшли навчання за програмою «Турбо-

та з народження» та вже надають якісні родинноцентричні послуги найменшим пацієнтам.

Простори турботи створюють МОЗ і ЮНІСЕФ за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва й розвитку Німеччини (BMZ) через державний банк розвитку KfW. Окремим напрямом цієї співпраці є посилення енергетичної стійкості медичних закладів, зокрема, встановлюючи сонячні енергетичні системи, що критично важливо для безперервності надання медичних послуг і належного зберігання вакцин.

Ганна Старостенко наголосила, що наразі за підтримки ЮНІСЕФ у столиці вже працює 12 таких просторів. Загалом понад 30 закладів первинної медико-санітарної допомоги модернізовано за кошти міського бюджету і грантових програм міжнародних фондів. Це частина широкої міської програми посилення первинної ланки і підтримки сімей з маленькими дітьми, особливо в умовах воєнного часу.

Масштабне оновлення діагностичного обладнання в Національному інституті раку за підтримки уряду Німеччини і МОЗ

У Національному інституті раку відбулося офіційне відкриття оновленого парку важкого діагностичного обладнання. У заході взяли участь Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко, Посол Німеччини в Україні Гайко Томс, генеральний директор ДП «Медичні закупівлі України» (МЗУ) Олег Кльоц та генеральний директор НІР Степан Крулько.

Найбільша модернізація за часів незалежності

Завдяки спільним зусиллям Міністерства охорони здоров'я і міжнародних партнерів пацієнти отримали доступ до найсучасніших методів візуалізації. Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко підкреслив, що за останні роки українські лікарні отримали рекордну кількість обладнання – 273 одиниці, що фактично є повною перебудовою діагностичної інфраструктури країни.

Встановлення четвертого магнітно-резонансного томографа (МРТ) і четвертого комп'ютерного томографа (КТ) значно розширює можливості інституту:

• КТ (Комп'ютерна томографія). Тепер у закладі працює 5

апаратів (включно з симуляційним). Це дозволяє проводити понад 1400 безоплатних обстежень щомісяця і додатково приймати понад 400 нових пацієнтів.

• МРТ (Магнітно-резонансна томографія). Новий апарат, наданий МОЗ і МЗУ, забезпечить діагностику для додаткових 250 пацієнтів щомісяця. Це критично важливо для дослідження пухлин мозку і м'яких тканин.

Вагому частину оновлення склала допомога від уряду Німеччини через компанію GIZ. Посол Німеччини Гайко Томс висловив захоплення стійкістю української медицини: «Добре оснащені лікарні є запорукою стійкості населення. Німеччина збільшила фінансову підтримку сектору охорони здоров'я України до 74 мільйонів євро. Сьо-

годні ми передали обладнання, яке є частиною великого пакету модернізації головних лікарень України».

Справжньою інновацією став цифровий дерматоскоп експертного класу – перший у державній установі України. За допомогою штучного інтелекту він створює «цифровий паспорт шкіри», що дозволяє виявляти меланому на стадіях, коли вона ще непомітна для людського ока.

Генеральний директор НІР Степан Крулько наголосив, що інститут вже виконує найбільшу

кількість КТ-досліджень серед усіх онкоцентрів країни. У 2025 році було проведено понад 16 600 КТ та 3 400 МРТ досліджень. Нова техніка не лише збільшить ці цифри, а й суттєво скоротить час очікування для пацієнтів, що є вирішальним фактором у лікуванні раку.

Усі обстеження на новому обладнанні в Національному інституті раку залишаються безоплатними для пацієнтів за направленням лікаря в межах Програми медичних гарантій.

Всесвітній день здоров'я 2026: турбота про здоров'я як спільна відповідальність

Щороку 7 квітня у світі відзначають Всесвітній день здоров'я – важливу дату, покликану привернути увагу до питань збереження здоров'я, профілактики захворювань і розвитку систем охорони здоров'я. Саме цього дня у 1948 році заснували Всесвітню організацію охорони здоров'я, яка визначає глобальні пріоритети у сфері медицини.

У 2026 році цей день традиційно об'єднує уряди, медичних працівників і громадськість навколо ідеї: здоров'я – це не лише відсутність хвороб, а комплексний стан фізичного,

психічного і соціального благополуччя. Особливу увагу приділяють доступності медичної допомоги, профілактиці хронічних захворювань і зміцненню систем громадського здоров'я.

Для України ця дата має особливе значення. В умовах тривалих викликів – від наслідків війни до навантаження на медичну систему – питання збереження здоров'я населення і підтримки медичних працівників набувають ще більшої актуальності. Лікарі, медсестри та інші працівники галузі щодня забезпечують безперервність медичної допомоги, часто працюючи в надскладних умовах.

Всесвітній день здоров'я – це також нагода нагадати про важливість профілактики: регулярних медичних оглядів, вакцинації, здорового способу життя і турботи про психічне здоров'я. Кожен з нас може зробити свій внесок – від простих щоденних звичок до відповідального ставлення до власного самопочуття.

Цьогоріч у Києві Всесвітній день здоров'я відзначили проведенням символічного флешмобу в закладах охорони здоров'я. Медичні працівники долучилися до ініціативи, щоб

привернути увагу до важливості збереження здоров'я, підтримки медичної спільноти й підвищення ролі профілактики захворювань. Медичні колективи на власному прикладі показали, що таке турбота про себе: від ранкових руханок у відділеннях до спільних забігів і

популяризації здорових звичок серед пацієнтів

Такі заходи стали проявом єдності і професійної солідарності, а також способом нагадати суспільству про щоденну працю медиків.

Цей день є не лише символічною датою, а й заклик до дії: об'єднувати зусилля держави, медичної спільноти і всього суспільства задля створення ефективної, доступної та справедливої системи охорони здоров'я. Адже здоров'я – це основа якості життя і розвитку кожної країни.

40 років Чорнобиля: спадщина трагедії і сила пам'яті

26 квітня 2026 року минуло 40 років від Чорнобильської катастрофи – однієї з наймасштабніших техногенних аварій в історії людства.

Наслідки трагедії торкнулися мільйонів людей. Було евакуйовано населення Прип'яті і навколишніх територій, створено зону відчуження, а ліквідація аварії вимагала надзусиль сотень тисяч людей – ліквідаторів, медиків, військових. Багато з них заплатили за це власним здоров'ям і життям.

Чорнобиль став не лише символом трагедії, а й нагадуванням про ціну помилок, відповідальність за технології та важливість безпеки. Він

змінив підходи до розвитку атомної енергетики у світі і став поштовхом до переосмислення екологічної політики. Особливе місце в історії ліквідації наслід-

ків Чорнобильської катастрофи займають медичні працівники. Саме вони першими надавали допомогу постраждалим від радіаційного ураження, часто

не маючи повної інформації про рівень небезпеки і працюючи в умовах обмежених ресурсів.

Лікарі, медичні сестри, фельдшери приймали пацієнтів з важкими опіками, променевою хворобою, інтоксикаціями, забезпечували евакуацію і подальше лікування. Їхня робота вимагала не лише високого професіоналізму, а й мужності, адже багато з них самі зазнали впливу радіації.

Медики стали опорою для тисяч людей, які потребували допомоги не тільки фізичної, а й психологічної. Вони підтримували, рятували, супроводжували

пацієнтів у найважчі моменти, часто працюючи без відпочинку.

Сьогодні ми з глибокою повагою згадуємо їхній подвиг. Внесок медичних працівників у подолання наслідків Чорнобиля є невід'ємною частиною цієї історії – історії професійної відданості, людяності і самопожертви.

Через 40 років ми вшановуємо пам'ять жертв, дякуємо ліквідаторам і робимо висновки, щоб подібні трагедії ніколи не повторилися. Пам'ять про Чорнобиль – це не лише про минуле, а й про відповідальність перед майбутнім.

Радон як фактор ризику, що впливає на здоров'я населення

Сучасна система громадського здоров'я повинна оперативно відповідати на сучасні виклики у сфері охорони здоров'я, які є актуальними для країни.

Важливим завданням для Київського центру контролю та профілактики хвороб є інформування населення про ризики для здоров'я з поясненнями, як зменшити їхній вплив, попередити виникнення захворювань, покращити якість життя і збільшити його тривалість.

Одним з найбільш значущих факторів радіаційного ризику, що впливає на здоров'я населення є радон-222. Радон – це інертний радіоактивний газ, який утворюється під час розпаду природних радіонуклідів уранового ряду, накопичується в гірських породах, ґрунтах і ґрунтових водах, а згодом поступово потрапляє до поверхні землі й потрапляє в повітря приміщень. Основними джерелами потрапляння радону в повітря приміщень є ґрунт під будівлею, неякісні будівельні матеріали й артезіанська питна вода. Радон має період напіврозпаду 3,8 доби з утворенням дочірніх продуктів розпаду радіоактивних ізоотопів полонію, свинцю і вісмуту, які швидко розпадаються з випромінюванням альфа-частинок. Деякі альфа-частинки приєднуються до частинок пилу або води, утворюючи радіоактивні аерозолі, що потрапляють в дихальні шляхи, опромінують бронхіальний епітелій і легені, створюють додаткові ризики виникнення раку легень.

Радон-222, за оцінками міжнародних інституцій з радіаційного захисту є основним джерелом опромінення населення в приміщеннях за рахунок природних джерел (до 75 % сумарної річної дози) і другою за значущістю після тютюнопаління причиною раку легень, адже може бути причиною до 15 % випадків цього захворювання. Крім того, він є основною причиною раку легень у осіб, які ніколи не палили. Водночас ризик раку легень зростає пропорційно концентрації радону

в повітрі приміщень, що обумовлює необхідність контролю за цим газом а також впровадження системних і ефективних протирадонних заходів.

Об'ємну активність радону вимірюють кількістю розпаду його ядер за секунду в одному кубічному метрі повітря. Один розпад за секунду відповідає одиниці 1 бекерель (Бк). Отже, об'ємну активність визначають у бекерелях на кубічний метр (Бк/м³). Відповідно до рекомендацій Міжнародної комісії з радіаційного захисту (МКРЗ), а також наказу Міністерства охорони здоров'я України від 13.10.2023р. №1786, нормована величина референтного рівня середньорічної об'ємної активності радону-222 в повітрі житлових, громадських і офісних приміщень становить – 300 Бк/м³, для приміщень закладів освіти, а також закладів охорони здоров'я – 100 Бк/м³.

За інформацією ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України», наявність об'ємної активності радону 300 Бк/м³ в повітрі приміщення дорівнює шкоді для здоров'я, що аналогічна шкоді від паління 8 цигарок у день або дорівнює 254 рентгенівським змілкам за один рік. В Україні летальність від радон-індукованого раку легень у рік становить біля 8 тисяч людей.

Україна належить до країн з підвищеним радоновим потенціалом у зв'язку з геологічними особливостями її території. Значна частина країни, зокрема і місто Київ розташовані в межах Українського кристалічного щита, породи якого характеризують підвищеним вмістом природних радіонуклідів уранового й торієвого рядів. Це створює природні передумови для формування територій з підвищеними рівнями радону в ґрунтовому повітрі, будівлях і підземних джерелах водопостачання.

Відповідно до принципів радіаційного захисту і керівництв з радіаційної безпеки, наказу МОЗ України від 13.10.2023р. № 1786 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу радону в Україні та нотифікації про радіаційні ризики», ДУ «Київський міський ЦКПХ МОЗ» здійснює радіаційно-гігієнічний моніторинг радону у межах системи громадського здоров'я. З метою реалізації вимог вищезгаданих нормативно-правових актів, головний державний санітарний лікар міста Києва ініціював розгляд питання щодо впливу радону на здоров'я населення міста Постійною комісією з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій виконавчого

органу Київської міської ради (КМДА) (протокол № 9 від 10.06.2024 р.). Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій 11 березня 2026 р. під головуванням Міністра охорони здоров'я України Віктора Ляшка провела засідання з розглядом питання «Про проведення досліджень рівнів радону у приміщеннях об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту», також це питання розглянули 08.04.2026 р. на засіданні Постійної комісії з питань ТЕБ і НС КМДА.

Київський міський ЦКПХ МОЗ придбав і активно задіює у роботу сучасні портативні радіометри радону AlphaE та AlphaGUARD DF2000, проведено атестацію випробувальної лабораторії. Дослідження радону проводили у повітрі приміщень і ґрунтовому повітрі, також проводили супутні дослідження потужності дози гамма-випромінювання та спектрометричні дослідження природних радіонуклідів у ґрунті.

З метою оптимізації захисту від радону-222 було рекомендовано провести заходи з оптимізації, які дозволять знизити концентрації радону-222 в повітрі приміщень, а саме: провести ревізію цілісності покриття підлоги і стін, забезпечити ефективну роботу механічної вентиляції, періодично проводити провітрювання, дотримуючись параметрів повітряно-теплового режиму.

У 2025 році проведено роботу щодо моніторингу за радоном в ґрунтовому повітрі. Дослідження ОА радону-222 проводили на території житлової і громадської забудови в місцях наявного або перспективного будівництва десяти районів м. Києва. Протягом квітня-листопада 2025 р. в моніторингових точках міста було проведено 80 досліджень, перевищень нормованої величини, яка складає 30 кБк-м-3, не виявлено. Найвищі середні значення радону-222 в ґрунтовому повітрі зафіксовано в точках моніторингу Шевченківського (25,161 кБк-м-3), Солом'янського (24,713 кБк-м-3) і Деснянського (15,423 кБк-м-3) районів. Радіаційно-гігієнічний моніторинг з метою оцінки рівнів радону, визначення територій потенційного радонового ризику і формування бази для управлінських рішень у сфері захисту населення від природних джерел опромінення, а також робота з нотифікації про радіаційні ризики триває.

Закон України «Про систему громадського здоров'я» встановлює, що органи державної влади й органи місцевого самоврядування вживають протирадонних заходів на територіях населених місць. Відповідальними за проведення моні-

рингу рівнів радону і нотифікації (тобто інформування) про радіаційні ризики є місцеві державні адміністрації. Відповідно до Кодексу цивільного захисту України, виконання вимог законодавства щодо утримання, експлуатації, використання та реконструкції об'єктів, зокрема і фонду захисних споруд цивільного захисту належить безпосередньо до завдань і обов'язків суб'єктів господарювання.

Людина також зазнає опромінення радоном у приміщеннях власних будинків і на робочих місцях, але зменшити його рівні можна шляхом реалізації певних захисних заходів, зменшуючи так ризик захворювання.

Захисні заходи:

- удосконалення природної і механічної вентиляції у приміщеннях помешкань та на робочих місцях;
- дотримання повітряно-теплового режиму з регулярним провітрюванням житлових, громадських, виробничих приміщень та підвалів у будівлях і спорудах;
- обладнання підвальних чи цокольних приміщень, просторів під підлогою, заглиблених захисних споруд цивільного захисту ефективною механічною вентиляцією;
- ізоляція отворів для комунікацій, герметизування шпарин у підлозі й стінах приміщень, особливо перших, цокольних і підвальних поверхів;
- акцентування уваги на якість будівельних матеріалів, що використовують для ремонту чи будівництва, наявності досліджень активності в них таких природних радіонуклідів, як радій-226, торій-232 і калій-40.

Не забувайте, що піклування про здоров'я – це безперервний процес, який вимагає зусиль як від держави, так і від кожного громадянина. Від щоденних рішень щодо збереження власного здоров'я і здоров'я родини залежить здоров'я цілих поколінь. Лише об'єднавши зусилля, ми зможемо сформувати здорове суспільство. Культура здоров'я – наша спільна справа!

Генеральний директор ДУ «Київський міський ЦКПХ МОЗ», головний державний санітарний лікар м. Києва **Сергій Чумак**, лікар **Вячеслав Данілейченко**

Нові норми щодо працевлаштування осіб з інвалідністю: як застосовують закон і яку роль відіграють профспілки

15 січня 2025 року ухвалено Закон України № 4219-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права осіб з інвалідністю на працю» (далі – Закон № 4219), який набрав чинності з 1 січня 2026 року (окремі положення – раніше).

Цим законом внесено системні зміни до:

– Кодексу законів про працю України;

– Закону України від 21.03.1991 № 875-XII України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (далі – Закон № 875).

Головною метою змін є приведення національного законодавства у відповідність до:

– Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю;

– статті 24 Конституції України.

Фактично йдеться про зміну філософії державної політики: від формальної квотування та санкцій – до моделі, що поєднує:

– антидискримінаційні гарантії;

– обов'язок створення доступного робочого середовища;

– фінансування реальних програм працевлаштування.

Основні принципи нової моделі:

– рівність прав і недискримінація;

– обов'язковість розумного пристосування;

– індивідуальний підхід (через індивідуальну програму реабілітації);

– цільове використання коштів на інтеграцію в ринок праці.

Так законодавство переходить до моделі, яку використовують в більшості європейських країн.

Питання виконання нормативу з працевлаштування осіб з інвалідністю за новим нормативом буде встановлено так:

1. для роботодавців із середньообліковою кількістю штатних працівників від 8 до 25 осіб – одне робоче місце для особи з інвалідністю,

2. для роботодавців із середньообліковою кількістю штатних працівників від більше 25 осіб – 4% середньооблікової чисельності штатних працівників за квартал,

3. а для закладів охорони здоров'я, реабілітаційних центрів, організацій, що займаються навчанням чи доглядом за особами з інвалідністю – 2%. (стаття 18 Закону)

Якщо у роботодавця середньооблікова кількість штатних працівників за квартал склала 7 працівників і менше – норматив виконувати не потрібно.

З 1 січня 2026 року норматив виконують щоквартально, а не за рік. Розрахунок нормативу буде здійснюватися на підставі показника середньооблікової кількості штатних працівників

за нормами Інструкції зі статистики кількості працівників, затвердженої наказом Держкомстату України від 28.09.2005 №286 (далі – Інструкція №286)

1. Обчислюючи середньооблікову кількість штатних працівників враховуємо працівників за основним місцем роботи. Зовнішні сумісників не рахуємо. Відповідно зовнішні сумісники не потрібно долучати і до нормативу.

2. Якщо у вас працівник з інвалідністю працює як за основним місцем роботи та ще і як внутрішній сумісник, то його, під час розрахунку середньооблікової чисельності, рахуємо як одну особу.

3. Працівника з інвалідністю можна зарахувати до нормативу, незалежно, чи працює він повний чи неповний робочий час, якщо його нарахована зарплата буде перевищувати мінімальну заробітну плату (у 2026 році – 8647 грн).

4. Для підтвердження інвалідності роботодавець має отримати витяг з рішення експертної команди, копію довідку МСЕК або копію відповідного посвідчення.

Квартальна звітність

З 1 січня 2026 року в Україні запроваджують нову квартальну звітність щодо працевлаштування осіб з інвалідністю, яку подають до Пенсійного фонду України (ПФУ). Замість колишніх штрафів за невиконання нормативу (4% або 1 робоче місце) введено обов'язковий цільовий внесок.

Терміни подання звіту та сплати внеску у 2026 році:

I квартал: звіт до 11.05.2026, оплата внеску до 20.05.2026.

II квартал: звіт до 10.08.2026, оплата внеску до 19.08.2026.

III квартал: звіт до 10.11.2026, оплата внеску до 20.11.2026.

IV квартал: звіт до 09.02.2027, оплата внеску до 19.02.2027.

Розмір цільового внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю розраховують за формулою:

Середньомісячна зарплата за квартал × 40% × Кількість місяців у кварталі × Різницю між встановленим нормативом і середньообліковою кількістю штатних працівників – осіб з інвалідністю за квартал

Наприклад, у Вас на підприємстві середня місячна зарплата за квартал 30000 грн, на підприємстві має бути одна особа з інвалідністю, але немає жодної. Розрахунок буде таким:

$30000 \times 40\% \times 3 \times 1 = 36\,000$ грн.

Водночас на час воєнного

стану цільовий внесок зменшено до 50% від базового розміру.

Отже, потрібно сплатити за квартал цільовий внесок у розмірі 18000 грн.

Як визначити середньомісячну зарплату для розрахунку

Відповідно до Порядку №268 середньомісячна зарплата визначається як:

$ЗП_{сер} = ЗП_{кварт} / К_{сер} : П,$

1. ЗПкварт – загальна сума нарахованої зарплати (винагороди) штатним працівникам за квартал

2. Ксер – середньооблікова кількість штатних працівників,

3. П – 3 місяці.

До середньомісячної зарплати для внеску враховують виплати, на які нараховано ЄСВ, зокрема:

1. основну та додаткову зарплату;

2. інші заохочувальні та компенсаційні виплати, включно з натуральною формою;

3. грошове забезпечення військовослужбовців, поліцейських, співробітників БЕБ, Служби судової охорони тощо.

Не рахують виплати, які не входять до фонду оплати праці, а саме:

1. виплати за цивільно-правовими договорами;

2. допомога у зв'язку з вагітністю і пологами;

3. оплата перших 5 днів тимчасової непрацездатності за рахунок роботодавця;

4. допомога через тимчасову непрацездатність від Пенсійного фонду;

5. зарплата за працівників на шкідливих чи небезпечних роботах;

6. зарплата і допомога працівникам, призваним на військову службу, мобілізованим або направленим на базову військову службу.

Як визначають середню кількість працівників для розрахунку внеску

Алгоритм обчислення середньої кількості працівників встановлює Порядок № 268. Саме цей показник використовують для визначення суми внеску за невиконання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю.

До розрахунку зараховують осіб, які працюють на підставі трудового договору (контракту), договору про стажування, контракту про проходження служби або на інших умовах, передбачених законодавством. Особи, що виконують роботи за цивільно-правовими договорами, до цього показника не входять.

Враховують лише ті працівники, яким у відповідному календарному кварталі було нараховано заробітну плату, дохід або грошове забезпечення.

Середня кількість працівників формують як суму двох складових:

1. середньооблікової кількості штатних працівників облікового складу;

2. кількості зовнішніх сумісників, перерахованої в еквівалент повної зайнятості;

Як визначають середньооблікову кількість штатних працівників;

Показник за квартал обчислюють шляхом підсумовування середньооблікової кількості штатних працівників за кожен місяць кварталу і поділу отриманої суми на кількість місяців, за які здійснювали нарахування заробітної плати.

Водночас для цілей розрахунку внеску не враховують:

1. особи, що працюють за цивільно-правовими договорами;

2. працівники у відпустці у зв'язку з вагітністю і пологами або у відпустці для догляду за дитиною (у передбачених законодавством межах);

3. працівники, які перебувають у відпустці без збереження заробітної плати протягом повного звітного періоду;

4. працівники, з якими тимчасово призупинено дію трудового договору відповідно до Закону України №2136-IX;

5. особи, призвані або прийняті на військову службу (включно з мобілізацією, службою резервістів і контрактною службою);

6. працівники, зайняті на роботах із важкими, шкідливими або небезпечними умовами праці, перелік яких визначають відповідно до Закону № 875.

У разі невиконання нормативу і несплати цільового внеску роботодавець несе фінансову відповідальність:

1. несплата або прострочення внеску – штраф 7% від суми простроченого платежу;

2. донарахування внеску після перевірки ПФУ або роботодавцем – штраф 10% за кожен звітний період, але не більше 50% загальної суми внеску.

Роль профспілок у новій системі сприяння працевлаштування осіб з інвалідністю

Профспілки отримують важливу роль у забезпеченні реалізації прав осіб з інвалідністю на працю.

Основні функції – громадський контроль:

– перевірка дотримання законодавства;

– участь у перевітках;

– фіксація порушень.

– представництво працівників, які є особами з інвалідністю у трудових спорах;

– у взаємодії з державними органами.

– долучення додаткових гарантій до колективних договорів.

Безпека медиків – не формальність, а питання життя

Держпраці у березні–квітні 2026 року провела масштабну інформаційну кампанію з профілактики інфекційних захворювань серед медичних працівників.

Охоплення: 10 886 медичних працівників 433 заклади охорони здоров'я

Чому це критично?

У 2024 році 149 медичних працівників захворіли на туберкульоз. Лише 2 випадки офіційно визнано професійними.

Решта – під ризиком залишитися без належного захисту, гарантій і допомоги.

Головна мета – не допустити хворобу.

Для цього потрібні не формальні, а реальні кроки:

– чесна оцінка професійних ризиків;

– повне забезпечення засобами індивідуального захисту;

– безпечні умови праці;

– регулярні і якісні медичні огляди.

Держпраці послідовно працює, щоб професійні ризики не залишалися невидимими. Але цього недостатньо – потрібна відповідальна позиція кожного роботодавця.

Безпека тих, хто щодня рятує життя, – фундамент усієї системи охорони здоров'я. Нехтувати нею – неприпустимо.

За матеріалами Центрального міжрегіонального управління Держпраці

Актуальні виклики – сучасні рішення: навчання з охорони праці для посадових осіб «Охматдиту»

Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я на запрошення адміністрації і первинної профспілкової організації провела лекцію-навчання з загальних питань охорони праці для посадових осіб у НДСЛ «Охматдит». На цей час у закладі створено потужну службу з охорони праці.

Під час заходу учасники ознайомилися з актуальними вимогами законодавства у сфері охорони праці, особливостями організації безпечних умов праці в закладах охорони здоров'я, а також з правилами щодо відповідальності посадових осіб за дотримання нормативних вимог. Особливу увагу приділили питанням профілактики виробничого травматизму, управління ризиками і створення безпечного робочого середовища, психосоціальної підтримки на робочому місці тощо.

Лекцію провели у змішаному форматі: офлайн і в Зумі для тих, хто не мав змоги бути присутнім.

Всього навчання пройшли 103 завідувача відділень і керівників структурних підрозділів закладу.

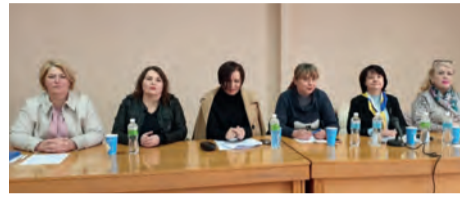
Важливо, що коли навчання проводить комісія закладу, то кошти зберігаються в закладі, і їх можна буде витратити на поліпшення умов праці. А вже навчання в навчальних центрах зараз не дешево. Отримані під час навчання знання і рекомендації сприятимуть удосконаленню організації роботи з охорони праці в закладі, зниженню рівня виробничих ризиків і запобіганню нещасним випадкам.

Такі навчальні заходи й надалі залишатимуться важливою складовою діяльності профспілки, спрямованою на захист прав та збереження життя і здоров'я працівників галузі охорони здоров'я.

Проведено семінар-нараду з охорони праці для закладів охорони здоров'я, підпорядкованих Департаменту охорони здоров'я КМДА

Головний фокус – переведення системи охорони праці з формального рівня у площину практичних рішень. Учасники обговорили актуальні виклики, з якими щоденно стикаються медичні заклади: проведення медичних оглядів, організацію роботи під час повітряних тривог, безпечну експлуатацію генераторів і систем резервного живлення, впровадження чітких алгоритмів дій у надзвичайних ситуаціях, а також механізми евакуації пацієнтів і персоналу.

На захід було запрошено представників Центрального міжрегіонального управління Держпраці і Пенсійного фонду.

Учасники наголосили: сучасна охорона праці в медицині – це не лише інструкції, положення, накази, а інтегрована система управління ризиками, яка охоплює як технічну безпеку, так і людський фактор. Особливу увагу приділили психосоціальному здоров'ю медичних працівників, які працюють у режимі підвищеного навантаження. Впровадження програм підтримки, профілактика професійного вигорання і створення безпечного робочого середовища визначено як стратегічні пріоритети.

У Київській міській профспілці охорони здоров'я завжди можна отримати консультацію з питань створення і впровадження політики психосоціальної підтримки.

Важливу роль у цих процесах відіграє профспілка, яка забезпечує громадський

контроль за дотриманням законодавства з охорони праці, представляє інтереси працівників і виступає партнером у впровадженні ефективних рішень. Саме завдяки такій взаємодії формується культура безпеки, де кожен працівник розуміє свою роль і відповідальність.

Учасники підтвердили готовність працювати в єдиному векторі – забезпечити безпечні умови праці для медиків і стабільне функціонування системи охорони здоров'я навіть у найскладніших умовах.

Найкращих спеціалістів з охорони праці профспілка відзначила почесними грамотами і матеріальним заохоченням.

Резильєнтність медсестринської освіти в Україні: виклики і трансформації

Повномасштабне вторгнення 2022 року стало безпрецедентним іспитом для системи охорони здоров'я і медичної освіти України. Життєстійкість медсестринської освіти виявилася не лише у здатності виживати, а й у спроможності адаптуватися до екстремальних умов, зберігаючи якість підготовки кадрів. Сьогодні цінність медичної сестри в Україні вийшла на принципово новий рівень. З початком повномасштабної агресії та появою постійних повітряних тривог виникла пряма загроза життю студентів і співробітників медичних коледжів. На першому етапі це призвело до вимушеного призупинення навчального процесу, що створювало ризики для підготовки майбутніх фахівців, потреба в яких різко зросла.

Війна докорінно змінила пріоритети і безпековий простір. Головними викликами стали:

- **Безпека учасників:** постійна загроза обстрілів зробила неможливим традиційне навчання без спеціальної інфраструктури.
- **Психологічний тиск:** посттравматичний стрес як у студентів, так і у викладачів впливає на когнітивні здібності й мотивацію.
- **Дефіцит ресурсів:** пошкодження матеріально-технічної бази закладів.

Однією з першочергових умов функціонування закладів освіти стала розбудова безпечного простору.

- **Облаштування укриттів:** сховища перестали бути просто місцем очікування. У багатьох закладах їх перетворили на повноцінні навчальні простори з Wi-Fi, зонами для відпрацювання практичних навичок і автономним освітленням.

Змішана форма: теоретичні заняття проводять в укриттях під час тривог, що дозволяє не переривати освітній процес.

- **Розробник симуляційних сценаріїв:** оскільки доступ до клінічних баз (лікарень) часто був обмежений, викладачі самостійно розробляли алгоритми відпрацювання навичок в умовах укриття, використовуючи підручні засоби і мобільні манекени.

Перехід на «дистанційку» в медицині – це надскладне завдання, адже медсестринство

базується на практиці. Проте період 2022–2026 років став часом цифрового розвитку:

- **Опанування платформ:** викладачі, навіть старшого покоління, за короткий термін опанували Moodle, Google Classroom, Zoom та Microsoft Teams. Вони навчилися створювати інтерактивний контент, який зберігає залученість студента навіть через екран монітора.

- **Безперервний розвиток:** самі педагоги стали студентами, проходячи численні тренінги з тактичної медицини, цифрової грамотності і стресостійкості, щоб відповідати запитам часу.

- **Віртуальні симулятори:** використання інтерактивних платформ для симуляції клінічних сценаріїв дозволило частково компенсувати брак безпосереднього контакту з пацієнтами на перших етапах війни.

- **Асинхронне навчання:** можливість переглядати лекції в записі стала критично важливою для студентів, щоб вони могли навчатися у зручний час, що критично важливо за умов нестабільного зв'язку.

- **Емоційна опора:** викладач став першим, хто надає психологічну підтримку студентам, допомагаючи долати апатію і страх. Вміння розпізнати ознаки стресу у групі стало такою ж важливою навичкою, як і знання методики викладання.

Війна суттєво ускладнила мобільність студентів.

- **Внутрішнє переміщення:** багато студентів стали ВПО, що змусило заклади освіти впроваджувати індивідуальні графіки навчання.

- **Комендантська година:** обмеження в часі пересування вимагали перегляду розкладу занять, щоб студенти встигали дістатися домівок вчасно.

Сьогодні роль медичної сестри в Україні вийшла за межі встановлених професійних компетентностей. Війна змістила акценти у підготовці майбутніх фахівців, освітні програми було адаптовано під нові реалії:

- **Тактична медицина:** навички надання допомоги у разі мінно-вибухових травм і критичних кровотеч стали обов'язковим компонентом. Посилено увагу на протоколах MARCH, допомозі у разі політравм і роботі в умовах масового надходження поранених.

- **Психологічна підтримка:** медична сестра тепер виступає першою ланкою психологічної реабілітації пацієнтів.

- **Емпатія як інструмент лікування:** слово і підтримка медсестри часто стають головним фактором у бажанні пацієнта боротися за життя та проходити тривалу реабілітацію.

- **Автономність:** у наш час медична сестра часто приймає

самостійні рішення в екстремальних ситуаціях, що вимагає вищого рівня критичного мислення, закладеного ще під час навчання.

Медична сестра сьогодні – це фахівець, який забезпечує життєздатність. Без кваліфікованого медсестринського догляду навіть найскладніша операція, проведена хірургом, не гарантує одужання. Якщо лікар – це «мозок» лікувального процесу, то медична сестра – це його «серце і руки». Її цінність сьогодні вимірюється тисячами врятованих життів, які були збережені завдяки вчасно накладеному турнікету, правильно налаштованому апарату чи просто вчасно наданій підтримці в темному підвалі лікарні.

Резильєнтність медсестринської освіти тримається на трьох стовпах: безпечній інфраструктурі, цифрових технологіях і незламності викладацького складу.

Аналіз освітнього процесу продемонстрував, що навіть у найтемніші часи освіта не зупиняється, а адаптується, стаючи більш гнучкою і технологічною.

Методист ЗФПО «Київський міський фаховий коледж»
Олена Демченко

Історичні події і сьогодення ДУ «Національний науковий центр фтизіатрії, пульмонології та алергології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України»

До Всесвітнього дня боротьби з туберкульозом варто не лише говорити мовою статистики й наказів, а й згадати історію місця, де вже понад століття творять українську фтизіопульмонологію. Саме Державна установа «Національний науковий центр фтизіатрії, пульмонології та алергології імені Ф. Г. Яновського НАМН України» стала тим осередком, де від перших санітарно-просвітницьких лекцій до сучасних молекулярно-генетичних тестів вибудовували стратегію протидії туберкульозу, розвивали пульмонологію й алергологію, формували професійні династії лікарів і медичних сестер.

Початок протитуберкульозної служби в Києві

Початок ХХ століття приніс Україні не лише соціальні потрясіння, руїну і голод, а й стрімке поширення інфекційних хвороб, серед яких туберкульоз став справжнім соціальним дзеркалом епохи. На цьому тлі 28 листопада 1922 року постановою Ради Народних Комісарів № 112 було створено Київський туберкульозний інститут – заклад, покликаний системно відповісти на виклик хвороби, що забирала тисячі життів.

Одним із засновників і духовних лідерів теперішнього центру став професор Феофіл Гаврилович Яновський, який побачив у боротьбі з туберкульозом не лише клінічну, а й соціальну місію. Він наголошував: перемогти «горезвісну і дуже підступну паличку Коха» можна лише поєднанням науки, санітарної освіти, покращення умов життя та відповідальної державної політики. Уже у 1925 році співробітники центру проводили вакцинацію БЦЖ, працювали мобільні санітарні бригади, розгорнули широку профілактичну роботу – фактично формувалася перша в місті система протитуберкульозної допомоги.

Центр у роки Другої світової війни і відбудови

Друга світова війна боляче вдарила по центру: частина працівників загинула на фронті, було знищено архіви, а будівлі використовували як військовий шпиталь. Після визволення Києва перед колективом постало подвійне завдання – відновити власну роботу і водночас відповісти на повосенний спалах туберкульозу серед цивільних, військових, дітей та підлітків.

У цей період активно відкривали нові клінічні відділення, розширювали діагностичну базу, проводили масові профілактичні заходи, формували мережу протитуберкульозних закладів. Центр ставав не лише місцем лікування, а й головним науково-методичним центром, який визначав, як саме країна має боротися з туберкульозом на практиці.

Розвиток фтизіохірургії: нові горизонти

У 1950-х–1960-х роках заклад перетворився на один з провідних центрів розвитку торакальної хірургії. Саме тут працювали Микола Амосов, Григорій Горовенко, Іван Сліпуха – люди, імена яких сьогодні звучать як синоніми сміливості, інтелекту й професійної честі.

Впровадження резекційних операцій, нових методів лікування поширених форм туберкульозу, розвиток грудної хірургії дозволили врятувати тисячі пацієнтів і повернути їх до активного життя. У стінах центру створено школу, де скальпель завжди поєднували з глибоким аналізом результатів, а операційна ніколи не відривалася від наукової лабораторії.

Сучасний етап: центр, що задає тон

Новий етап розвитку пов'язаний з академіком НАМН України Юрієм Івановичем Фещенком, під керівництвом якого заклад отримав сучасне обличчя та імпульс до реформ. У 2012 році інститут став Національним інститутом фтизіатрії і пульмонології, а з 2024 року – Держав-

ною установою «Національний науковий центр фтизіатрії, пульмонології та алергології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України», зберігаючи роль головної науково-методичної установи країни.

Сьогодні центр – це місце, де формують державну політику в галузі фтизіатрії, пульмонології, алергології, інфекційного контролю та організації протитуберкульозної служби. Особливий акцент роблять на лікуванні лікарсько-стійкого туберкульозу, впровадженні молекулярно-генетичних методів діагностики, сучасних схем хіміотерапії і мультидисциплінарному підході до ведення пацієнта. Завдяки клопіткій праці генерального директора Юрія Івановича Фещенка центр вистояв у важкий для країни час і залишився амбасадором легеневого здоров'я

Сучасні клінічні й наукові можливості

Сьогодні ДУ «ННЦ ФПА ім. Ф. Г. Яновського НАМН України» – це розгалужений науково-клінічний комплекс. У його структурі працюють сучасні клінічні відділення, лабораторії мікробіологічної та молекулярної діагностики, відділення функціональної діагностики, підрозділи інфекційного контролю, а також потужні наукові відділи фундаментальних і прикладних досліджень.

Інфекційний контроль для центру – не формальність, а культура безпеки: сучасні стандарти вентиляції, маршрутизація пацієнтів, використання засобів індивідуального захисту, моніторинг внутрішньолікарняних інфекцій стали невід'ємною частиною щоденної роботи. Саме тут виробляють рішення, які потім впроваджують по всій країні – від обласного центру до невеликого протитуберкульозного кабінету.

Освітня і просвітницька місія

У боротьбі з туберкульозом знання часто важать не менше, ніж препарат. Не випадково в історичних матеріалах наголошують: важливу роль у подоланні цього захворювання відіграє поінформованість і обізнаність. Центр активно організовує конференції і симпозиуми, проводить навчання лікарів і медичних сестер, розробляє методичні рекомендації, співпрацює з міжнародними організаціями.

Наукова бібліотека центру налічує десятки тисяч примірників і є справжнім інформаційним серцем установи, де народжуються нові ідеї, дипломи, дисертації і клінічні настанови. На її базі створено Музей історії Київського туберкульозного інституту, що зберігає пам'ять про покоління лікарів, медичних сестер, науковців, які будували українську фтизіопульмонологію.

Туберкульоз: від палички до політики

Усе, що сьогодні називають національними стандартами допомоги при туберкульозі, виростає з багаторічної роботи центру. Для його фахівців туберкульоз – це не лише мікобактерія і чутливість до препаратів, а й історія взаємин суспільства з бідністю, міграцією, стигмою та реформами.

Тому в сучасних стандартах так логічно поєдналися ранній скринінг груп ризику, швидка молекулярно-генетична діагностика, контрольоване лікування і чіткі маршрути пацієнта. Це не просто набір вимог, а цілісний світогляд щодо того, як країна має протидіяти туберкульозу. Монографії і дослідження щодо ефективного лікування, організації служби, профілактики резистентності, стали основою для державних програм і наказів, які сьогодні визначають практику кожного фтизіатра.

ХОЗЛ, астма та інші шляхи виходу

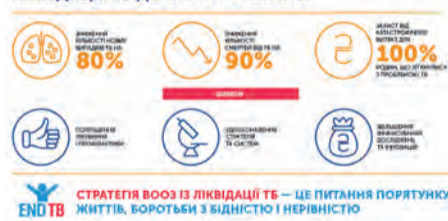
У пульмонології ННЦ ФПА – це майстерня, де ретельно картують простір між подихом і симптомом. ХОЗЛ тут розглядають не як рядок у статистичному звіті, а як довгу історію діалогу людини з повітрям, яке їй дедалі важче дається.

Створення адаптованих до міжнародних рекомендацій настанов з ХОЗЛ стало результатом великих міждисциплінарних дискусій щодо визначень, класифікації, алгоритмів інгаляційної терапії і ведення загострень. Саме в стінах центру крок за кроком формувалася логіка ступінь-орієнтованої терапії, нове прочитання спірометричної кривої, критичне ставлення до традиційних схем і готовність інтегрувати міжнародні дані в українські реалії. Бронхообструктивні хвороби в протоколах – це переклад багаторічної практики ННЦ на зрозумілу й доступну мову для лікаря будь-якого рівня.

Алергологія, імунологія і природне дихальне середовище Солотвина

На перетині фтизіатрії і пульмонології постала ще одна лінія роботи центру – алергологія та клінічна імунологія. Тут алергічні захворювання розглядають як тонкий баланс між агресією зовнішнього середовища і вразливістю внутрішніх захисних механізмів, а токсико-алергічні реакції на протитуберкульозні препарати – як виклик, що потребує чітких і безпечних алгоритмів.

ЛІКВІДАЦІЯ ТБ ДО 2030 Р. ОЗНАЧАЄ:

Особливе місце в цій історії займає структурний підрозділ центру в смт Солотвино Закарпатської області, створений на базі унікальної алергологічної лікарні. Завдяки розташуванню серед соляних покладів фахівці використовують природні фактори соляних шахт і спеціально обладнаних сольових кімнат для немедикаментозної реабілітації пацієнтів з алергічними й хронічними захворюваннями дихальних шляхів. У цих приміщеннях формується стабільний мікроклімат з високою концентрацією соляного аерозолі, оптимальною вологістю та температурою, що сприяє зменшенню запалення слизових, покращенню дре-

нажу бронхіального дерева і зниженню частоти загострень бронхіальної астми, алергічного риніту й ХОЗЛ. Включення солотвинського підрозділу до структури ННЦ дозволяє поєднати природний потенціал соляного середовища з доказовими підходами сучасної пульмонології і алергології й поширювати цей досвід на всю країну.

Торакальна хірургія: школа скальпеля і відповідальності

Торакальна хірургія ННЦ ФПА – це історія, де поруч з легенями завжди присутнє серце. Перші операції на серці, використання апарату штучного кровообігу, становлення грудної хірургії заклали школу, яка й сьогодні визначає стандарти для складних оперативних втручань при туберкульозі, пухлинах і деструктивних ураженнях легень.

У протоколах легко відчуту вплив цієї школи – у чітко сформульованих показаннях до операції, вимогах до мультидисциплінарних консилиумів, деталізованих рекомендаціях щодо післяопераційного ведення. Кожна резекція, кожне складне втручання аналізують, вони стають частиною доказової бази, яку згодом вбудовують у клінічні настанови і навчальні програми.

Післямова: лабораторія подиху країни

Якщо спробувати описати ННЦ ФПА НАМНУ одним образом, то це – лабораторія подиху країни. І саме завдяки генеральному директору Юрію Івановичу тут десятиліттями вивчають, чому легені хворіють і одужують, чому терапія іноді мовчить, а іноді творить дива, як організувати систему так, щоб жоден пацієнт з туберкульозом, ХОЗЛ чи алергічним захворюванням не загубився у коридорах реформ і як рятувати людські життя.

Уніфіковані протоколи, клінічні настанови, стандарти – лише видима частина айсберга. Під нею – щоденна робота клінік і лабораторій, історії тисяч пацієнтів, десятки тисяч сторінок наукових публікацій, які народжуються саме тут і повертаються до лікаря у вигляді простих, зрозумілих рішень біля ліжка хворого.

Вітання з нагоди Дня медичної сестри

У цій історії центру є ще одна неперевернена й часто найменш помітна, але надзвичайно важлива лінія – праця медичних сестер. Саме вони першими заходять до палати зранку й останніми залишають її ввечері, підтримують пацієнта у хвилини тривоги, контролюють лікування, стежать за інфекційною безпекою, навчають правилам інгаляцій, гігієни кашлю та користування киснем.

Щиро вітаємо медичних сестер центру і всіх медичних сестер столиці з професійним святом – Днем медичної сестри. Бажаємо міцного здоров'я, душевної витримки, родинного тепла, гідного визнання вашої щоденної праці, спокійних чергувань і якомога більше історій одужання, у яких є частинка вашого серця, терпіння і високого професіоналізму.

Заступник медичного директора щодо роботи з НСЗУ, лікар-пульмонолог, фтизіатр, аспірант ННЦ фтизіатрії, пульмонології та алергології імені Ф. Г. Яновського НАМНУ
Ростислав Любевич

Профспілковий БПР для медиків: від теорії до практики документування тілесних ушкоджень

Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я (провайдер БПР № 2070) провела безкоштовний захід безперервного професійного розвитку для своїх спілчан на тему: «Роль медичного працівника у фіксації тілесних ушкоджень: сучасний підхід і практичні рішення».

Актуальність заходу складно переоцінити, про що зазначив під час урочистого відкриття голова Ради профспілки Сергій Кубанський: «У сьогоднішніх реаліях саме медичні працівники часто першими фіксують тілесні ушкодження, що може мати вирішальне юридичне значення. Від якості, точності і повноти таких фіксацій залежить не лише надання медичної допомоги, захист прав постраждалих та подальше правосуддя, а й захист самих медичних працівників».

Під час заходу учасники:

- ознайомилися з актуальними вимогами до фіксації тілесних ушкоджень;
- відпрацювали практичні навички опису й оформлення медичної документації;
- розібрали типові помилки і способи їх уникнути;
- проаналізували реальні кейси з медичної практики;
- отримали рекомендації щодо ефективної взаємодії з правоохоронними органами.

Лекторами були:

Олена Бабкіна – докторка медичних наук, професорка, юристка, медична психологиня, судово-медична експертка вищої категорії;

Ростислав Любевич – заступник медичного директора з роботи з НСЗУ, лікар-пульмонолог, фізіатр, науковець і лектор провідних медичних освітніх платформ.

Експерти доступно й практично розкрили найважливіші аспекти теми, зосередившись на інструментах, які можна одразу застосовувати в роботі закладів охорони здоров'я.

БПР: обов'язкові напрями навчання

Тема заходу належить до переліку обов'язкових напрямів БПР, визначених Порядком проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я (наказ МОЗ від 16.04.2025 № 650). Усі медичні працівники незалежно від спеціальності мають проходити навчання за цими на-

прямами щонайменше раз за атестаційний період:

1. Етичні питання (гендерна рівність, недискримінація, конфіденційність, біоетика, вплив війни тощо);
2. Професійна комунікація і стандарти медичної допомоги (безбар'єрність, клінічні протоколи, стандарти лікування);
3. Документування медичних оглядів і тілесних ушкоджень (зокрема і у випадках насильства, катувань, торгівлі людьми, наслідків війни);
4. Цифрова компетентність;
5. Невідкладна медична допомога;
6. Інфекційний контроль.

Чотири напрями, за кожним з яких усі працівники сфери охорони здоров'я незалежно від спеціальності, які працюють у державних спеціалізованих установах, що проводять судово-медичні експертизи, незалежно від спеціальності зобов'язані проходити навчання не рідше ніж раз за атестаційний період.

Профспілкові заходи БПР – це не формальність, а реальний інструмент професійного зростання. Вони дають практичні знання, які допомагають медичним працівникам діяти впевнено, правильно документувати важливі випадки й ефективно захищати права пацієнтів у складних умовах сьогодення.

Тож слідкуйте за новими заходами на нашому сайті <https://kmpoz.org/> в розділі БПР!

Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я

ОФЛАЙН МАЙСТЕР-КЛАС
КНП «КДЦ» Голосіївського району м. Києва
29 КВІТНЯ 2026 РОКУ 10:00

Регістрація та детальна інформація на сайті www.kmpoz.org

РОЛЬ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА У ФІКСАЦІЇ ТІЛЕСНИХ УШКОДЖЕНЬ: СУЧАСНИЙ ПІДХІД І ПРАКТИЧНІ РІШЕННЯ

БАБКІНА ОЛЕНА
Доктор медичних наук, професор, завідувач організаційно-методичного відділу, лікар судово-медичної експертизи вищої кваліфікаційної категорії. Медична психологиня, судово-медична експертка, організаторка заходів з професійного розвитку медичних працівників. Місце роботи: ДСУ «Київська міська бюро судово-медичної експертизи».

ЛЮБЕВИЧ РОСТИСЛАВ
Заступник медичного директора з питань НСЗУ, лікар-пульмонолог, фізіатр, аспірант, автор наукових праць, лектор освітніх медичних платформ. Місце роботи: Національний науковий центр фізіології пульмонології та алергології імені Ф.Г. Шумковського.

У Національному медичному університеті обговорили важливість створення сприятливого психосоціального робочого середовища

28 квітня тиждень охорони праці в Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця завершився науково-практичним семінаром до Всесвітнього дня охорони праці. Цього року його провели під гаслом «Сприятливе психосоціальне робоче середовище: шлях до процвітання працівників та сильної організації».

Організували семінар профком співробітників НМУ й кафедра гігієни, екологічного і професійного здоров'я Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини.

«Сприятливе психосоціальне середовище – це турбота про працівників та інвестиція у розвиток установи. Бо психологічно стійкий і захищений працівник є запорукою якісної та продуктивної роботи, який здатен працювати для розвитку університету. Тому важливо посилювати підтримку психологічно здорового робочого середовища на принципах справедливості і турботи про колег», – зазначив ректор НМУ Юрій Кучин.

Як зауважив завідувач кафедри гігієни, екологічного і професійного здоров'я Олександр Яворовський, в сучасних умовах організації праці психосоціальні

фактори набувають все більшого значення, а роботодавець відіграє головну роль у створенні безпечного середовища, враховуючи і його психологічний аспект. Водночас у підтримці власного ментального здоров'я мають бути зацікавлені самі працівники. Щорічно через ментальні проблеми у світі втрачають 12 млрд робочих днів, що еквівалентно 50 млн років продуктивної праці. Отже,

професор акцентував увагу на психосоціальних детермінантах ризиків у сучасному робочому середовищі, зокрема впливі на професійне здоров'я працівників, стратегії управління з

урахуванням наслідків війни для ментального здоров'я населення України.

На питанні професійного вигорання лікарів в умовах війни в Україні, психологічній амбівалентності, як чинника дезадаптації і ресурсу, розповів завідувач кафедри загальної і медичної психології Михайло Матяш. Професор наголосив, що повномасштабна агресія створює безпрецедентний для медичного персоналу комплекс хронічного стресу, моральних дилем, дефіциту ресурсів і невизначеності майбутнього. Психологічна амбівалентність, одночасне переживання протилежних емоцій і мотивацій, здатна виступати одночасно як патогенний чинник дезадаптації і як ресурс особистісного й професійного зростання. Сьогодні кожен другий-третій український медик має клінічно значущі прояви вигорання, що засвідчує епідемічний характер проблеми. Без зовнішньої підтримки амбівалентність переходить у моральну апатію і формує клінічну картину вигорання, а за умов належної педагогічної та психологічної підтримки вона трансформується на користь професійного розвитку.

Варто зазначити, що Навчально-науковий інститут психічного здоров'я НМУ готує фахівців зі спеціальностей І4 «Медична психологія» і С4 «Клінічна психологія». Щороку потреба у фахівцях з ментального здоров'я зростає, оскільки

важливо вчасно виявляти психологічні проблеми, долучатися до лікування, реабілітації, адаптивно реагувати на запити щодо ментального здоров'я, зокрема, на роботі.

Директор Інституту оцінки відповідності, гігієни та екології НМУ Сергій Омельчук представив тему «Чорнобильська трагедія – погляд через 40 років». Він зосередився на питанні формування системи радіаційної безпеки держави, основних ефектах аварії на ЧАЕС, її дії на здоров'я, забруднення територій, продуктів. Також наголосив на найважливіших медичних наслідках і основних сучасних наукових напрямках з мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи, відповідних рекомендаціях.

Участь у заході взяли проректор з науково-педагогічної і навчальної роботи Олег Власенко, заступник ректора з господарських питань Юрій Богдан, голова профкому співробітників університету Лілія Яременко, яка виступила модераторкою заходу, керівники інститутів, декани, керівники структурних підрозділів, завідувачі кафедр і відповідальні працівники за техніку безпеки всіх підрозділів НМУ.

Центр комунікацій, організаційної і редакційної роботи

День профорієнтації в Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця

У квітні в НМУ відбувся масштабний День профорієнтації для майбутніх лікарів. Понад тисяча студентів різних курсів взяли участь у панельних дискусіях, мотиваційних лекціях і практичних майстер-класах, щоб ближче познайомитися з 24 спеціальностями інтернатури в НМУ. Спікерами практико-орієнтованого заходу виступили співробітники університету і запрошені лектори.

Відкривав захід мотиваційною лекцією «Інтернатура скоро! Як стати лікарем швидше?» ректор НМУ імені О. О. Богомольця Юрій Кучин. Він поділився власним досвідом анестезіолога і лікаря невідкладних станів, наголосивши на важливості балансу між професійними навичками й емпатією, а також на ролі командної роботи та лідерства у медицині.

Представники Міністерства охорони здоров'я України та Інституту післядипломної освіти НМУ детально розповіли студентам про умови вступу до інтернатури, деталі подачі документів, важливі моменти, які студентам варто врахувати.

У різних корпусах університету працювали інтерактивні станції. Майбутні лікарі опанували основи анестезії та інтенсивної терапії, а також відпрацьовували клінічні ситуації у форматі симуляцій, максимально наближених до реальної практики. На локації «Внутрішні хвороби» студенти здобули практичні навички з ехокардіографії та ультразвукової досліджень суглобів і щитоподібної

залози. У межах станції «Педіатрія» вони ознайомилися з алгоритмами діагностики і ведення критичних станів у дітей.

На станції «Акушерство і гінекологія» учасники відпрацьовували методи зупинки маткових кровотеч за допомогою симуляційного обладнання. Водночас на «Дерматовенерології» розглядали клінічні випадки і практикували огляд пацієнтів з використанням дерматоскопа.

Студенти також дізналися більше про професійний шлях дитячого хірурга й долучилися до майстер-класу з малоінвазивних операцій у дітей. На станції «Інфекційні хвороби» вони пройшли повний шлях від диференційної діагностики до формування лікувальної тактики. Крім того, учасники моделювали процес передачі інфекцій і вдосконалювали комунікаційні навички під час імунопрофілактики на станції «Епідеміологія», а також відпрацьовували правила гігієни рук і використання засобів індивідуального захисту.

Окрему увагу приділили сучасній лабораторній діагностиці: студенти озна-

йомилися з роботою як портативних систем біля ліжка пацієнта, так і складного спеціалізованого обладнання.

Під час заходу майбутні медики обговорили перспективи сімейної медицини, попрактикувалися у веденні прийому в системі «Helsi» з використанням TAYRA AI, розшифровували електрокардіограми й вивчали основи медичного кодування. Також вони працювали з симуляційними кейсами у сфері невідкладної допомоги і взаємодіяли з умовними пацієнтами, знайомлячись з особливостями медичної психології та психіатрії, зокрема під час неврологічного огляду.

Учасники дізналися про роль патологоанатома в медичній команді, можливості кар'єрного розвитку у фармації та окремі напрями радіології.

Практична частина охоплювала й ознайомлення з роботою ортопеда-травматолога: студенти працювали з макетами кісток і базовими інструментами. Щоб краще зрозуміти специфіку отоларингології, вони відвідали демонстрації ендоскопічного обстеження ЛОР-органів. У сфері офтальмології учасники працювали з діагностичним обладнанням, вимірювали внутрішньоочний тиск і обговорювали професійні перспективи.

У форматі наукового квесту на станції «Судово-медична експертиза» студенти аналізували докази і формували експертні висновки. Також вони взяли участь в інтерактивному розборі клінічного випадку з фізичної і реабілітаційної медицини, ознайомилися з принципами створення реабілітаційного плану й командної взаємодії фахівців.

Окремий блок стосувався стоматології і щелепно-лицевій хірургії. Тут

учасники дізналися про нові цифрові рішення, сучасні можливості ортопедичної стоматології та роль лікарів у реабілітації військових.

Виставка «Хорообрі обличчя» стала емоційним акцентом заходу: студенти побачили історії поранених військовослужбовців, яким фахівці університету повернули усмішку завдяки унікальним реконструктивним операціям.

Найактивніші учасники отримали сертифікати на стажування у клінічних відділеннях, що дозволить їм долучитися до реальної роботи поруч із досвідченими лікарями. Організаторами виступили Центр комунікацій та студентські організації університету за підтримки кафедр.

Ініціаторами й організаторами масштабного Дня профорієнтації виступив Центр комунікацій, організаційної і редакційної роботи спільно зі студентськими організаціями НМУ імені О. О. Богомольця – Студентським парламентом, Студентським науковим товариством імені О. А. Киселя і профкомом студентів за підтримки Інституту післядипломної освіти, керівників і співробітників кафедр НМУ.

Центр комунікацій, організаційної і редакційної роботи НМУ

Студенти НМУ імені О. О. Богомольця зібрали

понад 200 тисяч гривень для українських захисників під час благодійного балу

У Колонній залі Київської міської державної адміністрації відбувся VIII Благодійний бал Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. Подія об'єднала адміністрацію, викладачів, співробітників і студентів, волонтерів, військових і небайдужих навколо спільної мети – підтримки Збройних Сил України. За результатами заходу вдалося зібрати понад 200 тисяч гривень.

Потужна благодійна і культурна подія відбулася за організації профкому студентів НМУ, студентського парламенту ННІ медицини і за активної допомоги Київської міської державної адміністрації, Департаменту молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Громадської ради при Київській міській державній адміністрації, Громадської ради при Солом'янській районній державній адміністрації, Медичної служби України. Захід поєднав

вишукану культурну програму з важливою суспільною місією, створивши атмосферу єдності, небайдужості і відповідальності.

До учасників з вітальними словами звернулися ректор НМУ Юрій Кучин, перший проректор Олександр Науменко, директор ННІ медицини Сергій Земсков, декани і керівники структурних підрозділів. Вони наголосили на важливості консолідації академічної спільноти в умовах війни і подякували всім, хто долучився до благодійної ініціативи. Захід підтримали

також керівники інститутів, факультетів, завідувачі кафедр і співробітники університету. До балу долучилися також студенти інших закладів вищої освіти.

Програма вечора була насиченою і різноплановою. Гості насолоджувалися виступами молодих талантів – студентів і випускників університету. Яскраві номери презентували і студенти та випускники НМУ імені О. О. Богомольця, зокрема, юні артисти театру мод «TopChildren» під керівництвом студентки 4 курсу НМУ Вероніки Шепетько, переможниця шоу «Неймовірні дуети», студентка ННІ медицини 6 курсу Олександра Клименко (iSKra), талановита і чарівна студентка ННІ медицини, вокалістка Анна Єльцова, студентка 4 курсу ННІ медицини Злата Охріменко, студентка ННІ медицини 2 курсу Марія Кобзар, студент 6 курсу Богдан Пасічник, а також випускниця медичного факультету №1, засновниця університетського музичного гурту Валентина Жадан. Окрасою вечора стали також виступи учнів Дитячої музичної школи № 27 та народного художнього колективу – ансамблю народного танцю «Україна» дитячо-юнаць-

кої хореографічної студії імені Миколи Коломійця «Щасливе дитинство».

На благодійному аукціоні було представлено унікальні лоти: артоб'єкти, національні прапори з автографами відомих діячів і спортсменів, колекційні монети, картини й символічні прикраси-обереги. Кожен з них став не лише цінним придбанням, а й внеском у спільну справу допомоги українським захисникам. Кожен удар аукціонного молотка означав ще один крок до підтримки тих, хто сьогодні боронить країну.

Важливою складовою збору коштів стали й придбані квитки на захід, адже кожен з них також зробив свій внесок у досягнення благодійної мети.

Благодійний бал вкотре довів: університетська спільнота спільно з партнерами та друзями – це не лише про освіту, а й про відповідальність, єдність і готовність діяти заради спільного майбутнього.

Варто зазначити, що благодійний бал має свою історію: вперше він відбувся у приміщенні Київської міської державної адміністрації у 2015 році, і до 2018 року його проводили там щорічно. З 2023 року цю добру традицію було поновлено, однак заходи проходили вже не в КМДА. У 2026 році благодійний захід знову повернувся до Колонної зали Київської міської державної адміністрації.

Центр комунікацій, організаційної і редакційної роботи НМУ

Вітаємо з Днем медичної сестри!

Щороку, відзначаючи День медичної сестри, ми висловлюємо щиру вдячність представникам цієї важливої і відповідальної професії. Медичні сестри – це фахівці, які поєднують високий рівень професійної підготовки з людяністю, чуйністю і відданістю своїй справі.

Професія медичної сестри – це не лише про знання і навички. Це про уважність до деталей, витримку в непростих ситуаціях, уміння співчувати й залишатися людяними навіть у найскладніші моменти. Це щоденна праця, яка часто залишається поза гучними словами, але має надзвичайно велике значення.

У закладі сімейної медицини медичні сестри є невід’ємною

частиною команди. Вони допомагають лікарям, організують робочі процеси, забезпечують комфорт і безпеку пацієнтів, а головне – дарують відчуття підтримки та впевненості.

Сьогодні ми щиро дякуємо вам за професіоналізм, відповідальність і відданість своїй справі. За добрі серця, терпіння та щоденну турботу про людей.

Бажаємо вам міцного здоров’я, внутрішньої сили, гармонії і тепла. Нехай ваша праця приносить не лише визнання, але й радість, а вдячність пацієнтів завжди надихає рухатися вперед.

Зі святом!

**Колектив КНП «ЦПМСД № 2» Подільського району
м. Кисва**

Шановні наші медичні сестри і брати!

Щирі вітання і сердечна подяка вам за невтомну працю, професіоналізм, майстерність, витримку й турботу. Ви – основний помічник у лікарських кабінетах, у відділеннях лікарень, операційних. Від вашої роботи залежить здоров’я, а інколи і життя пацієнтів. Ви виконуєте медичні процедури, забезпечуєте емоційну підтримку. Без вас робота в медичних закладах неможлива.

Зі святом, зі Всесвітнім днем медичної сестри! Нехай ваша праця дарує вам повагу, щиру й безмежну вдячність, а ваші серця будуть наповнені радістю, щастям і любов’ю.

**Голова ОППО УОЗ
Печерського району
Тетяна Васильєва**

Шановні медичні сестри!

Щиро вітаю вас із професійним святом!

Ваша праця – це не просто робота, це щоденна турбота, терпіння і велике серце, яке ви віддаєте кожному пацієнтові. Саме ви першими зустрічаєте

людину у хвилини тривоги й підтримаете тоді, коли це найбільше потрібно. Ваші руки дарують полегшення, а добре слово – надію.

Від імені профспілки висловлюю вам глибоку вдячність за вашу відданість, професіоналізм і людяність. Ми цінуємо вашу працю і завжди стоїмо на захисті ваших прав і гідних умов роботи.

Бажаю вам міцного здоров’я, витримки, душевного тепла, вдячних пацієнтів і поваги від колег. Нехай у вашому житті буде більше радості, ніж тривоги, більше світлих днів і щасливих моментів!

Зі святом вас!

З повагою

**голова ОППО УОЗ
Подільського району
Н. Загородня**

Адміністрація і профспілковий комітет Державного некомерційного підприємства «Національний інститут раку» щиро вітають і висловлюють свою подяку за нелегку працю, високий професіоналізм, чуйність і доброту, відповідальне ставлення та терпіння до вимогливих пацієнтів медичним сестрам з нагоди Міжнародного дня медичної сестри!

Зі зміною керівництва у 2025 році в інституті триває реорганізація, ставлячи у центр як пацієнтів, так і медичний персонал.

Перші результати вже відчутні: у більшості відділень закладу відбулося суттєве підвищення розміру заробітної плати. Це лише частина великого плану з мотивації кадрів, що дозволяє залучати й утримувати найкращих фахівців галузі.

Окрім фінансової складової, Софія Цікаленко впроваджує нову культуру взаємодії. Вона ініціювала зустрічі старших медичних сестер у форматі груп підтримки, які проводять психологи відділення фізичної та реабілітаційної медицини НІР. Такий підхід допомагає згуртувати колектив, обмінюватися досвідом, що безпосередньо впливає на якість командної роботи.

Під час нещодавньої стратегічної сесії інституту розвиток медсестринства було офіційно визнано одним з головних векторів руху установи. Основними акцентами стали:

- Безпека в медсестринстві: створення захищеного середовища як для працівника, так і для пацієнта.

- Стандартизація допомоги: впровадження чітких протоколів надання сестринської допомоги за світовими зразками.

Кадрові зміни свідчать про те, що інститут бачить у медичних сестрах не просто виконавців, а повноцінних партнерів у лікувальному процесі і фундамент для розвитку сучасної онкологічної допомоги.

23 березня 2026 року на посаду головної медичної сестри генеральний директор НІР Степан Крулько призначив **Софію ЦІКАЛЕНКО**. З перших днів роботи Софія чітко сформулювала свою позицію: професіоналізм медичної сестри має бути оцінено належно. Керівництво підтримало позицію головної медичної сестри і вивело фонд заробітної плати медичних сестер інституту на перше місце в Україні.

Бажаємо Вам, Софіє, і всім медичним сестрам інституту міцного здоров’я, сімейного затишку та стабільності, терпіння, миру й безпеки. Нехай вашу благородну працю цінують, а доброта повертається сторицею. Хай ваша віра в себе допомагає долати будь-які труднощі. А мир і злагода панують у вашому домі. Щастя, тепла, натхнення, менше стресу і більше приводів для усмішок. Дякуємо, що ви є!

• Ю в і л е ї •

Колектив ДУ ««Національний науковий центр «Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені академіка М.Д.Стражеска» НАМН України сердечно вітає вельмишановну **Галину Федорівну ПРИМАК**, кандидата медичних наук, лікаря-кардіолога відділу вторинних і легеневих гіпертензій зі знаменною датою – 75 річчям від дня народження.

Галина Федорівна трудову фахову діяльність у нашому закладі розпочала в 1974 році відразу після закінчення Київського медичного інституту імені О. О. Богомольця. Спочатку

працювала молодшим науковим співробітником в біохімічному відділі, з 1980 року – у відділі гіпертонічної хвороби.

Їй притаманні милосердя і професіоналізм, пов’язані з її багаторічним досвідом, вимогливість до себе і людей навколо, доброта і повага до співробітників і хворих, духовна щедрість, чуйність.

Бажаємо Галині Федорівні міцного здоров’я, стабільного «пульсу» успіху, вдячних пацієнтів, миру, родинного затишку і невичерпної енергії. Нехай життя дарує радість, а покликання приносить натхнення!

ЗІНКЕВИЧ Юлія Федорівна

сестра медична АЗПСМ № 9 КНП «ЦПМСД № 1»
Голосіївського району м. Києва

Юлія Федорівна – добра, порядна і доброзичлива людина, допомагає іншим, проявляє емпатію і бережливе ставлення, позитивно ставиться до життя.

Шановна Юліє Федорівно! Широ вітаємо з Міжнародним днем медичної сестри! Сьогодні ми відзначаємо Ваш день, день, коли згадуємо Вашу неоціненну працю, самовідданість і надзвичайну силу духу. Ваша професія потребує не лише знань і навичок, але й великої людяності, теплоти та здатності допомагати іншим у найскладніших ситуаціях. Ваша робота – це не просто обов'язок, це справжнє служіння людям.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, невичерпного натхнення і радості від кожного дня!

Нехай турбота про пацієнтів завжди буде широко визнана та винагороджена, а Ваша доброта і людяність повертаються до вас сторицею. Зичимо Вам мирного неба над головою, здійснення всіх мрій і почуття гордості за кожен день на цій чудовій, але не завжди легкій, стежині медичної професії!

РЯБА Надія Петрівна

сестра медична відділу інфекційного контролю
КНП «ЦПМСД № 1» Голосіївського району м. Києва

Надія Петрівна – дуже ініціативна, добра, щедра, милосердна, оптимістична, життєрадісна і мудра жінка.

Шановна Надіє Петрівно! Вітаємо з Міжнародним днем медичної сестри! Сьогодні весь світ відзначає цей день. Це свято, яке символізує Вашу важливу роль у світі, Вашу надзвичайну силу і безмежну людяність. Ви – ті, хто стоїть на передовій у важкий час, незалежно від обставин, готові допомагати й лікувати, роблячи світ кращим місцем для життя.

Бажаємо працювати без втоми, але з великим успіхом. Жити без суму, але з великим бажанням робити цей світ кра-

щим. Бажаємо краси і здоров'я, щедрої подяки за Ваш труд та широкій поваги. Нехай не буде розчарувань у житті, а тільки добрі новини, чудові події, радісні усмішки.

ЧАЛЯН Рімма Саруханівна

сестра медична кабінету щеплень
КНП «ЦПМСД № 1» Голосіївського району м. Києва

Рімма Саруханівна – привітна, гостинна, оптимістична, добра, тактовна, ввічлива, чуйна, щира і турботлива людина.

Шановна Ріmmo Саруханівно! Вітаємо Вас з Міжнародним днем медичної сестри! Ваша

робота неоціненна. Ви працюєте з душею, вкладаючи в кожен дію частинку свого серця. Ви – приклад справжньої відданості і самовідданості, який варто наслідувати. Сьогодні ми хочемо висловити Вам найщирішу вдячність за Ваші зусилля, за ваше нескінченне терпіння і величезну відданість своїй роботі.

Бажаємо, найперше, міцного здоров'я і благополуччя в особистому житті. Нехай Ваша доброта, чуйність і турбота повертається до вас у стократ, хай життя тішить Вас приємними моментами, словами й усмішками людей, яких Ви робите здоровішими і щасливішими.

Колектив КНП «ЦПМСД № 1»
Голосіївського району м. Києва

Голова ПК ППО КНП «ЦПМСД № 1» Голосіївського району м. Києва
І. В. Попова

КАРІЙ Ірина Валентинівна

сестра КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 3»
Святошинського району м. Києва

Охорона здоров'я – це сфера, що вимагає не лише професійних знань, а й великої відповідальності, відданості і постійного розвитку. Яскравим прикладом такого фахівця є Ірина Валентинівна КАРІЙ, яка вже 23 роки працює в комунальному некомерційному підприємстві «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 3» Святошинського району м. Києва, сумлінно виконуючи свій професійний обов'язок.

Свій трудовий шлях у закладі Ірина розпочала на посаді дільничної медичної сестри. Від самого початку вона проявила себе як відповідальна, уважна й ініціативна працівниця, здатна ефективно працювати з пацієнтами і знаходити рішення у складних ситуаціях.

Завдяки наполегливості, професіоналізму й організа-торським здібностям Ірина

Валентинівна згодом обійняла посаду старшої медичної сестри амбулаторії. На цій посаді вона не лише координувала роботу середнього медичного персоналу, а й забезпечувала високий рівень медичного обслуговування, підтримувала дисципліну і сприяла створенню злагодженої роботи колективу.

Сьогодні Ірина Валентинівна КАРІЙ обіймає відповідальну посаду завідувача відділу з інфекційного контролю. Її діяльність є надзвичайно важливою для забезпечення безпеки пацієнтів і медичного персоналу. Вона здійснює контроль за дотриманням санітарно-епідеміологічних норм, впроваджує сучасні підходи до профілактики інфекцій та постійно вдосконалює систему інфекційного контролю в закладі.

І. В. Карій зарекомендувала себе як висококваліфікована

фахівчиня, вимоглива до себе й колег, але водночас справедлива і відкрита до співпраці. Її заслужено поважають колеги, а її досвід, відповідальність і людяність є запорукою ефективної роботи всього колективу.

Багаторічна сумлінна праця Ірини КАРІЙ є прикладом відданості обраній професії і вагомим внеском у розвиток системи охорони здоров'я.

Голова профспілкового комітету
Руслана Тимошенко

НАЗІМ Світлана Григорівна

медсестра процедурного кабінету КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 3» Святошинського району м. Києва

Охорона здоров'я – це особлива галузь, де працюють справжні професіонали, віддані душою улюбленій справі. Саме такою є Світлана Григорівна Назім, яка працює в системі охорони здоров'я з 1991 року. Одразу по закінченні Київського медичного училища Світлана Григорівна прийшла працювати медсестрою процедурного кабінету поліклініки № 1 Ленінградського районного медичного об'єднання м. Києва, яка шляхом численних перетворень і реорганізацій перетворилася на комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 3» Святошинського району. Незмінним у цій історії залишається лише одне – професійність,

відданість і щоденна праця Світлани Григорівни Назім.

За роки роботи вона зарекомендувала себе як висококваліфікована фахівчиня, яка досконало володіє всіма необхідними

медичними навичками. Вона вправно виконує будь-які маніпуляції. Її впевненість, точність і акуратність викликають довіру пацієнтів, а чуйність і доброзичливість допомагають знайти підхід до кожного.

Світлану Григорівну заслужено поважають колеги і пацієнти. Вона відповідальна, дисциплінована, уважна до деталей і завжди готова прийти на допомогу. Її багаторічний досвід є цінним надбанням для медичного колективу, а людяність і щирість – прикладом справжнього служіння людям.

Завдяки таким фахівчиням, як Світлана Григорівна Назім, медична галузь тримається на високому рівні, а пацієнти отримують не лише кваліфіковану допомогу, але й підтримку, увагу і тепло.

Голова профспілкового комітету
Руслана Тимошенко

28 квітня Україна разом з усіма прогресивними країнами відзначає Всесвітній день охорони праці, який цього року має на меті привернути увагу суспільства, роботодавців і влади до створення сприятливого психосоціального середовища на робочих місцях – середовища, де працівники почуватися безпечно, підтримуваними, мають чіткі обов'язки й можливість відкрито говорити про втому чи проблеми.

колективи – це заходи, які довелося пережити не з власного бажання.

Ми, інженери з охорони праці, разом з фахівцями відділу кадрів і профспілки намагалися вжити заходів щодо якнайшвидшої адаптації працівників на нових робочих місцях.

Бажаю усім міцного здоров'я, залізного терпіння, про-

дуктивної праці, спокійних робочих годин, без тривоги і стресів, найшвидшої безумовної допомоги.

Ми – надійна професійна команда.

Тримаймо бойовий дух, єднаймося і вірмо у ЗСУ!

Провідний інженер з охорони праці
КНП «КМКЛ № 12»
Олександра Овдієнко

65 років на лінії життя: історія відділення № 5

Є місця, де час вимірюється не роками, а викликами. Не календарем, а врятованими життями.

Саме таким місцем уже 65 років залишається відділення екстреної (швидкої) медичної допомоги (підстанція № 5) Комунального некомерційного підприємства «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у Печерському районі Києва.

Його історія почалася 25 травня 1961 року у частині приміщень старого дерев'яного протитуберкульозного диспансеру на вулиці Московській. Тоді це були лише три бригади, які працювали цілодобово. Без сучасної техніки, без цифрових систем, але за тим самим головним принципом, що залишається незмінним і сьогодні: встигнути врятувати.

З роками відділення росло разом з містом. З'являлися нові бригади: акушерська, педіатрична, спеціалізовані кардіологічні і неврологічні. У 80-х підстанція досягла свого історичного максимуму – понад 12 бригад. У 1984 році відділення переїхало у будівлю на вул. Князів Острозьких (колишня – Московська), 40-В, де працює й досі.

Але історія підстанції – це не лише цифри і факти. Це люди, які її створювали і розвивали.

Першим керівником підстанції був фельдшер Анатолій Мойсейович Попик. Саме він стояв біля витоків становлення відділення. У різні роки підрозділ очолювали Анна Мойсїївна Бобот, Клара Фомівна Кебец, Валерій Іванович Солод, Надія Федосїївна Нерубацька, Валентин Степанович Січевський, Наталія Миколаївна Плотнік, Василь Богданович Блауцук, Андрій Володимирович Козленко, Ляна Іванівна Божко.

Кожен з них залишив свій слід в історії відділення – у розвитку бригад, організації роботи, формуванні колективу.

З 2008 року підстанцію очолює Галина Федорівна Сосновська, під керівництвом якої відділення працює й сьогодні – стабільно, професійно, з високою відповідальністю за кожен виклик.

Сьогодні відділення № 5 обслуговує Печерський район – серце столиці, де зосереджено державні установи, станції метро, постійний рух і тисячі подій. Тут немає тихих змін. Тут завжди виклики, завжди люди, завжди відповідальність.

Це робота, яка вимагає не лише знань і навичок. А витримки. Рішучості. І – чесно кажучи – сталевих нервів.

Саме тут особливо гостро відчувається історія країни. Події Революції Гідності стали випробуванням, яке колектив пройшов разом – без пафосу, але з максимальною віддачею. Бригади виїжджали під обстрілами, вивозили поранених, працювали на межі можливостей.

І, як згадують у відділенні, тоді не прозвучало жодного: «Я не поїду».

Далі інші виклики – пандемія і війна. Але принцип той самий: працювати чітко, професійно, без права на помилку.

Галина Сосновська говорить просто: «Найбільше професійне щастя – це коли після складного виклику звучить фраза: “Людину врятовано”».

За цими словами – години боротьби. Іноді – повернення з клінічної смерті.

І завжди – командна робота.

У колективі особлива атмосфера. Тут поруч працюють ті, хто віддав професії десятки років, і молоді медики. Старші передають досвід, молодші – нові знання. І ця взаємодія тримає систему живою.

Кажуть, раніше працювати було легше. Сьогодні – складніше. Інші люди, інші виклики, більше напруги. Але вимога до себе залишилася тією ж – бути лікарем не лише за професією, а й за внутрішнім покликанням.

За 65 років у відділенні змінилося багато поколінь медиків. Та головною цінністю завжди були і залишаються люди – ті, хто виїжджає на виклик, не знаючи, що чекає попереду.

І ті, хто повертається, – зробивши максимум.

Сьогодні колектив відділення № 5 продовжує працювати у звичному для себе ритмі – швидкому, напруженому, відповідальному. Без гучних слів. Без пауз. Бо там, де йдеться про життя, зупинок не буває.

З 65-річчям, відділення № 5!

Дякуємо за кожне врятоване життя!

Щиро вітаємо голову первинної профспілкової організації «Охматдит» **БЕБЕШКА Олексія Володимировича** з ювілеєм!

Прийміть щирі вітання з нагоди Вашого 60-річного ювілею!

Ваш життєвий і професійний шлях є прикладом високого професіоналізму, відданості обраній справі і беззаперечної служіння медицині. Практично 40 років Ви впевнено формуєте стандарти якісної медичної допомоги, а з 2004 року – ефективно очолюєте відділення ортопедії та травматології, демонструючи сильне лідерство, стратегічне мислення і системний підхід до розвитку підрозділу.

Ваша щоденна праця – це врятоване здоров'я і повноцінне життя сотень дітей. Виконуючи складні високотехнологічні оперативні втручання, впроваджуючи сучасні малоінвазивні методики лікування, Ви забезпечуєте високий рівень медичної допомоги й задаєте орієнтири

для розвитку дитячої ортопедії і травматології в Україні.

Як провідний фахівець у галузі хірургічного лікування вроджених вад розвитку опорно-рухового апарату, аномалій грудної клітки та кісткових кіст у дітей, Ви формуєте експертне середовище, передаєте безцінний досвід колегам і молодим лікарям, розвиваєте науковий потенціал галузі. Ваш вагомий науковий доробок – авторські розробки, винаходи і патенти – є значущим внеском у медичну науку.

Поваги заслуговує і Ваша активна громадська позиція і відповідальна місія голови первинної профспілкової організації НДСЛ «Охматдит». Завдяки Вашій принциповості, відкритості до діалогу та вмінню консолідувати колектив забезпечується ефективний соціальний захист працівників, розвиток партнерських відносин і зміцнення командного духу.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, невичерпної енергії, подальших професійних звершень, стабільності, поваги колег і вдячності пацієнтів. Нехай кожен новий день приносить задоволення від результатів Вашої благородної праці, а життєвий досвід і мудрість надихають на нові досягнення.

З глибокою повагою і найкращими побажаннями

колектив НДСЛ «Охматдит», Рада КМПОЗ

Ваша професія – це не просто робота, а справжнє покликання.

Консультативно-діагностичний центр Подільського району щиро вітає з 70-річним ювілеєм лікаря акушер-гінеколога жіночої консультації КНП **ІВАНЮК Олександрю Іванівну**.

Протягом багатьох років Ви даруєте людям найцінніше – здоров'я, турботу й надію. Завдяки Вашому професіоналізму, мудрості й чуйності тисячі жінок отримали допомогу, підтримку і впевненість у майбутньому.

Нехай Ваш багатий життєвий і професійний досвід ще

довго надихає колег і приносить користь людям. Бажаємо Вам міцного здоров'я, душевного тепла, поваги та вдячності від пацієнтів, любові від рідних і близьких.

Нехай кожен день приносить радість, спокій, гармонію і багато щасливих моментів!

З ювілеєм Вас!

Шлях професіоналізму і людяності

У житті кожної людини є дати, сповнені особливого змісту. Колектив Державної установи «Центр інноваційних медичних технологій НАН України» і профспілкова організація має приємну нагоду привітати з ювілеєм головну медичну сестру, висококваліфікованого спеціаліста, людину великого серця та щирої душі – **КОМПАНІЄЦЬ Інну Миколаївну**.

Її професійний шлях – це приклад відповідальності і відданості обраній справі. Свій трудовий шлях Інна Миколаївна розпочала у 1989 році з посади сестри медичної палатної терапевтичного відділення Лікарні для вчених НАН України. У 2002 році їй призначено на посаду головної медичної сестри лікарні. За значний особистий внесок у сферу охорони здоров'я упродовж багатьох років невтомної праці Інну Миколаївну відзначено Грамотою Верховної Ради України, почесними грамотами Президії Національної академії наук України, подяками голови Шевченківської районної в м. Києві державної адміністрації.

У 2018 році Указом Президента України їй було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник охорони здоров'я».

Інна Миколаївна – фахівець, якого поважають колеги і щиро цінують пацієнти. Її професіоналізм поєднується з чуйністю, доброзичливістю і вмінням знайти підхід до кожного. Вона завжди готова прийти на допомогу, підтримати словом і ділом, поділитися досвідом і знаннями. За роки роботи Інна Миколаївна заслужила авторитет і визнання, стала прикладом для молодих спеціалістів і надійною опорою для колективу. Її життєва енергія, мудрість і оптимізм надихають усіх, хто поруч.

Шановна Інно Миколаївно! Прийміть щирі вітання від колективу і вдячних пацієнтів. Бажаємо Вам міцного здоров'я, яке Ви так самовіддано даруєте іншим. Нехай у Вашому домі завжди панує затишок, а в серці – радість. Нехай кожен новий день приносить натхнення, світлі моменти і вдячні усмішки.

Дякуємо за Вашу невтомну працю, за Вашу доброту і людяність!

З ювілеєм!

Всесвітній день охорони праці: від формальності – до реальних дій

Цей день щорічно нагадує нам про те, наскільки важлива безпека на робочому місці для збереження життя і здоров'я кожного працівника.

Історія Всесвітнього дня охорони праці

У 1989 році у Канаді і США вперше відзначили День пам'яті на честь загиблих на виробництві. Згодом це стало традицією у всьому світі, а з 2003 року Всесвітній день охорони праці офіційно визнала Міжнародна організація праці (МОП). Україна приєдналася до цієї традиції у 2006 році за Указом Президента № 685/2006, ставши частиною глобального руху за права працівників.

Шокуюча статистика

Щодня у світі внаслідок нещасних випадків і захворювань, пов'язаних з роботою, помирає близько 5 000 людей. За рік це від 2 до 2,3 мільйона смертей, значна частина з яких спричинена професійними захворюваннями або травмами на виробництві. Ще близько 270 мільйонів працівників щороку зазнають травм, які виводять їх з роботи на кілька днів.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, через депресію і тривогу, що призводять до зниження продуктивності праці, світова економіка щорічно втрачає 1 трильйон доларів. Водночас доведено: кожен інвестований долар в психічне здоров'я приносить від 3 до 5 доларів прибутку.

Як запобігти небезпеці?

МОП наголошує, що створення безпечних умов праці має бути пріоритетом для кожного підприємства. Сильні інженерні служби з охорони праці, інструктаж персоналу, регулярні перевірки і суворе дотримання інструкцій та норм – це фундамент запобігання нещасним випадкам.

Роль держави, роботодавців, профспілок і працівників

Спільні зусилля на всіх рівнях – від ухвалення ефективних законів до відповідальної поведінки кожного працівника – є важливими для зменшення кількості трагедій на робочих місцях. Всесвітній день охорони праці – це не лише нагадування, але й заклик до дій. Адже безпека – це спільна мета, яку ми досягаємо разом.

День охорони праці в Україні запроваджено з метою привернення уваги суспільства, органів державної влади, суб'єктів господарювання до питань охорони праці, запобігання нещасним випадкам на виробництві і професійним захворюванням в Україні. Цього року у центрі уваги буде психологічна безпека.

Щороку Міжнародна організація праці визначає тему (девіз) Всесвітнього дня охорони праці. Девіз у 2026 році: «Сприятливе психосоціальне робоче середовище: шлях до процвітання працівників та сильної організації».

Тема Всесвітнього дня охорони праці є викликом для України. Ще декілька років вона здавалася другорядною для нашої держави, а сьогодні вийшла на перший план.

Психологічні фактори – це те, як ми працюємо: навантаження, робочий час, чіткість обов'язків, підтримка керівництва і справедливість процесів.

Ми звикли, що охорона праці – це каска, спецодяг і захист від небезпечних та шкідливих виробничих факторів. Але МОП наголошує: негативний психосоціальний вплив – такий самий фактор ризику, як і незахищений верстат. Його ігнорування веде до втрати продуктивності, зростання травматизму й вигорання.

Світ визнав: безпека – це не лише ціле тіло, а й здорова психіка

Якщо для Європи це питання еволюції бізнес-процесів, то для України – питання виживання економіки і нації. Війна – це зовнішня загроза, яка щодня впливає на сферу праці. Мільйони українців працюють під обстрілами, у стані хронічного стресу, втрат, постійної тривоги за рідних. Ось чому тема Дня охорони праці 2026 для нас – це не просто модна течія, а життєва необхідність.

Що це означає на практиці?

Створення сприятливого середовища – це не обов'язкове запрошення штатного психолога (хоча це добре). Це насамперед:

- чіткість. Коли працівник розуміє свої обов'язки і не боїться сюрпризів;
- підтримка. Коли керівник проявляє емпатію, а не тиск;
- безпека говорити. Коли можна сказати про втому чи проблему без страху бути звільненим.

Тема Дня охорони праці в 2026 році: «Сприятливе психосоціальне робоче середовище: шлях до процвітання працівників та сильної організації» для України – це визнання нової реальності. Ми не можемо ігнорувати психологічний стан працівників, які щодня балансують між роботою, тривогою і втратами. Турбота про ментальне здоров'я стає таким самим елементом виробничої безпеки, як і евакуаційні виходи.

Охорона праці в медицині: не формальність, а стратегічна необхідність

Іноді питання охорони праці сприймають як другорядне. Не через байдужість чи негативне ставлення керівництва, а через недостатнє розуміння його реальної ролі і цінності. Водночас проблема часто криється і в недостатній комунікації. Навіть більше, інколи навіть самі фахівці з охорони праці недооцінюють свій вплив і значення для закладу.

Шановні керівники закладів охорони здоров'я, роль фахівця з охорони праці – це не лише про інструкції і перевірки. Це важливий елемент управління ризиками у медичному закладі.

Захист безперервності медичної допомоги

Кожний нещасний випадок у лікарні – це не лише людська трагедія, а й ризик для безперервності надання медичних послуг. В умовах високого навантаження і воєнного стану навіть короточасний збій може мати серйозні наслідки. Профілактика травматизму – це стабільна робота закладу без зупинок.

Юридична і репутаційна безпека закладу

Сфера охорони здоров'я суворо регулюється законодавством. Контроль за дотриманням норм, своєчасне оновлення внутрішніх процедур і відповідність стандартам допомагають уникнути штрафів, перевірок та репутаційних втрат.

Управління новими ризиками в умовах війни

Сьогодні медичні заклади стикаються з новими викликами:

- організація роботи під час повітряних тривог;
- безпечне використання генераторів, джерел безперебійного живлення;
- чіткі алгоритми дій у надзвичайних ситуаціях;
- евакуація пацієнтів і персоналу.

Це вже не додаткові завдання – це базова необхідність для безпечної роботи.

Збереження найціннішого ресурсу – медичних працівників

Медики працюють у стані постійного стресу, емоційного і фізичного виснаження. Турбота про їхню безпеку, здоров'я і психосоціальне благополуччя – це не лише відповідальність, а й інвестиція в стабільність колективу та якість медичної допомоги.

Ефективна система охорони праці в медицині – це коли керівник може зосередитися на розвитку закладу, будучи впевненим, що всі ризики – як технічні, так і людські – під контролем.

Формуймо культуру, в якій безпека – це не формальність і не обмеження, а фундамент для розвитку сучасної медицини і довіри пацієнтів.

Роль профспілки в управлінні новими ризиками в умовах війни

Профспілка виступає повноцінним партнером у системі управління охороною праці й управлінням ризиками, забезпечуючи баланс між виробничими завданнями і безпекою працівників. У нинішніх умовах її функція виходить за межі представництва – це участь у прийнятті рішень, моніторинг їхнього виконання і оперативне реагування на нові виклики.

Зокрема, профспілка:

- ініціює та супроводжує впровадження чітких алгоритмів дій під час повітряних тривог і надзвичайних ситуацій;
- здійснює громадський контроль за дотриманням вимог безпеки під час експлуатації генераторів і автономних систем енергозабезпечення;
- бере участь у розробці й погодженні планів евакуації пацієнтів і персоналу, з урахуванням реальних умов роботи закладу;
- контролює забезпечення працівників необхідними засобами індивідуального захисту і ресурсами для безпечної роботи;
- підсилює комунікацію між керівництвом і колективом, щоб рішення не залишалися на папері, а працювали в реальних умовах.

Окремий стратегічний блок – це психосоціальна підтримка працівників. Профспілка:

- ініціює програми психологічної допомоги і відновлення;
- сприяє впровадженню практик профілактики професійного вигорання;
- відстоює право медиків на безпечні умови праці, зокрема і режими роботи й відпочинку.

Профспілка – це не сторонній спостерігач, а активний рушій змін, який допомагає трансформувати охорону праці з формальної функції у дієву систему управління ризиками. Саме така синергія дозволяє медичним закладам працювати стабільно навіть в умовах підвищеної турбулентності.

Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я організувала і провела семінар для спеціалістів з охорони праці та представників від первинних профспілкових організацій закладів охорони здоров'я, приурочений до Всесвітнього дня охорони праці. Захід відбувся в історичній будівлі Національної наукової медичної бібліотеки України. На семінарі були присутні більше 50 представників від закладів, підпорядкованих Міністерству охорони здоров'я України і Національній академії медичних наук України.

Перед присутніми виступив Анатолій Оперчук – завідувач відділу факторів виробничого та навколишнього середовища Державної установи «Центр громадського здоров'я МОЗ України». Він надав роз'яснення щодо Порядку організації та проведення обов'язкових медичних оглядів працівників окремих категорій, згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.09.2025 № 1393.

Виступили також представники управління інспекційної діяльності у Київській області Центрального міжрегіонального управління Держпраці Ольга Терещенко – головний державний інспектор відділу з питань гігієни праці та атестації робочих місць за умовами праці, а також Тетяна Бровченко – голов-

ний державний інспектор відділу безпеки праці. Вони розповіли про проведення медичних оглядів і атестації робочих місць за умовами праці та про роботу Держпраці під час війни, зміни в законодавстві, розслідування і попередження нещасних випадків та професійних захворювань.

З заключним словом виступила представник від профспілки, яка розповіла про важливість громадського контролю і вручила почесні грамоти від профспілки найкращим фахівцям з охорони праці медичних закладів.

Завідувач відділу охорони праці та професійного розвитку КМШПОЗ
Анжела Мартинюк

Найкращі співробітники закладів охорони здоров'я Дніпровського району стали донорами крові для своїх пацієнтів

Кожного дня мільйони людей у всьому світі залежать від добровільних донорів крові. Їхня великодушність і самопожертва допомагають врятувати життя і покращити здоров'я людей, що потребують термінової медичної допомоги. Донори крові – це справжні герої, чії вчинки впливають на безліч людей і надають їм шанс на життя.

Донорство крові є життєво важливим актом доброти і милосердя. Люди, що потребують переливання крові, зокрема хворі на онкологічні захворювання, постраждали внаслідок аварій, хірургічні пацієнти в такий важкий для нас всіх воєнний час, коли не розумієш, кому необхідна буде допомога через лічені хвилини, отримують другий шанс завдяки небайдужим серцям донорів. Цього разу донорами знову стали медичні працівники Дніпровського району закладів КНП «Медичний центр міста Києва» і КНП «Київська міська клінічна лікарня № 3».

Однією з найбільших переваг донорства крові є те, що кров може бути перелита в багатьох формах. Кров донорів необхідна для виробництва крові, плазми, тромбоцитів та інших компонентів, що їх використовують у лікуванні різних медичних станів пацієнтів, які проходять лікування в наших закладах. Немає значення – очікує хворий на трансплантацію нирки, прийшов на звичайний сеанс гемодіалізу, перебуває в палаті реанімації чи в нього розпочалася кровотеча в операційному блоці – завжди, цілодобово, кожен з них отримує кваліфіковану, невідкладну допомогу і свою

порцію крові або її компонентів. Ми завжди пам'ятаємо, що навіть одноразове здавання крові може врятувати багатьох людей. Важливо також зазначити, що донорство крові має позитивний вплив не лише на отримувачів, але й на самого донора. Дослідження показали, що донори крові мають меншу ймовірність розвитку серцево-судинних захворювань та інших проблем зі здоров'ям. Крім того, це ще й чудовий спосіб перевірити свій власний стан здоров'я, оскільки перед кожною процедурою донором проводять медичне обстеження. 25 лютого 2026 року співробітники КНП «МЦМК» і КНП «КМКЛ № 3» за ініціативою Департаменту охорони здоров'я відвідали КНП «Київський міський центр крові» (філію на вул. А. Навої, 1), де в День донора здали кров для пацієнтів своїх

закладів, які постійно потребують переливання крові або її компонентів. У цій акції милосердя взяли участь 43 співробітники (26 співробітників з КНП «МЦМК» і 17 – з КНП «КМКЛ № 3»). Багато хто з них уперше став донором крові, деякі є почесними донорами України.

Забезпечила і підтримала цей крок медиків дружня команда професіоналів КНП «Київський міський центр крові», які своєю наполегливою, кропіткою працею кожного дня дозволяють усім швидко здати кров і навіть не відчувати біль від проведеної процедури. Дякуємо найкращим спеціалістам за збереження життя пацієнтів. Величезна подяка всім донорам крові, які щодня змінюють світ, краплина за краплиною!

Напередодні професійного свята – Міжнародного дня медичної сестри – вітаю всіх медсестер наших закладів, які

є незамінною ланкою всередині медичної системи. Ви всі заслуговуєте на вдячність, визнання, повагу, любов і захоплення! Мирного неба вам, здоров'я, віри в себе і любові пацієнтів. Зі святом!

З повагою і вдячністю
голова ПК
Людмила Розовик

Дитячий оздоровчий заклад «Водограй» запрошує дітей на літній відпочинок

Дитячий оздоровчий заклад «Водограй» розташований у мальовничому селищі Чинадійово на Закарпатті – серед карпатських гір, густих лісів і в долині річки Латориця. Це екологічно чиста місцевість зі свіжим гірським повітрям, що ідеально підходить для активного відпочинку й оздоровлення дітей під час літніх канікул.

«Водограй» знаходиться неподалік трьох замків (замок Сент-Міклош, замок Паланок та замок Шенборнів), що є можливістю відвідування кожного з них.

Заклад функціонує з 2002 року і має значний досвід організації дитячого відпочинку. У 2022 році було повністю оновлено територію та інфраструктуру, що дозволило створити ще комфортніші умови для проживання і дозвілля дітей. Особливістю «Водограю» є його розташування у тихій позаміській зоні поруч з лісом і гірським масивом Карпат. На території табору діє сучасна спортивна інфраструктура, де проводять активні ігри, змагання і командні заходи, облаштовані професійні спортивні поля, відкритий літній басейн, альтанки, стаціонарна відкрита сцена та закритий танцювальний зал для проведення різного роду активностей.

Програма літніх змін 2026 року проходить під гаслом «Україна – це ти». Вона поєднує активний відпочинок, творчість, командні ігри і пізнавальні заняття, що сприяють розвитку талантів,

формуванню нових дружніх зв'язків і змістовному дозвіллію.

Кожен день у таборі насичений різноманітними активностями. На дітей чекають захопливі квести, спортивні ігри на свіжому повітрі, творчі майстер-класи, конкурси й інтерактивні шоу-програми. Такі заняття розвивають логічне мислення, уяву, креативність і навички командної взаємодії.

У другій половині дня діти мають змогу відвідувати гуртки за інтересами: вокал, спорт, ліплення, малювання та інші. Наставники проводять тематичні заняття, тренінги й розважальні програми, допомагаючи кожній дитині розкрити свої здібності і впевненіше проявити себе в колективі.

Для дітей організовано п'ятиразове харчування за системою «шведська лінія». Меню складено відповідно до норм дитячого харчування і потреб організму,

що росте. Щоденний раціон містить свіжі овочі і фрукти, різноманітні салати, м'ясні й рибні страви, молочні продукти, гарніри і випічку.

Прийоми їжі відбуваються у просторій і комфортній їдальні, розташованій на території табору. Збалансоване харчування допомагає дітям підтримувати енергію протягом насиченого дня.

Вечорами на дітей чекають яскраві шоу-програми, інтерактивні заходи і дискотеки, де кожен може проявити свої таланти, відпочити й отримати незабутні враження від табірної життя.

Умови придбання путівок :

Якщо ви бажаєте оздоровити свою дитину в ДОТ «Водограй», зверніться до голови профкому вашого закладу.

За рахунок профспілкового бюджету Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я для членів профспілки передбачено часткову компенсацію вартості путівки – 4000 грн. Проїзд до табору оплачується окремо.

Особливу увагу приділяють безпеці дітей: огорожена територія дитячого оздоровчого закладу з відеоспостереженням та охороною є важливою для безпеки дітей. Це допомагає запобігти несанкціонованому доступу сторонніх осіб та забезпечити, щоб діти були під наглядом дорослих.

Зміни і вартість путівок

Зміни та дати заїздів	Повна вартість путівки	Вартість зі знижкою (4000 грн)
16.06.2026-29.06.2026	27720	23720
01.07.2026-14.07.2026	27720	23720
16.07.2026-29.07.2026	27720	23720
31.07.2026-13.08.2026	27720	23720
15.08.2026-28.08.2026	27720	23720

СТОЯЛА Я І СЛУХАЛА ВЕСНУ...

Творчість Лесі Українки часто асоціюється з відродженням національної свідомості, активної боротьби й духовної свободи, а лейтмотив весни як потужний символ надії, внутрішньої сили і нескінченного життєвого оновлення проходить крізь всю її поезію та драматургію. Слово Лесі Українки стало визначальним для української культури, і сьогодні, коли Україна знову виборює свою свободу й незалежність, її слово звучить з особливою силою.

У перші дні весняного пробудження, що приносить оновлення не лише природі, а й людській душі, у витонченій Золотій залі Національної наукової медичної бібліотеки України відбувся літературно-музичний вечір «Стояла я і слухала весну...», приурочений до 155-річчя від дня народження славетної української поетеси, геніальної драматургині й перекладачки Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач-Квітки).

Захід було організовано за участі співробітників бібліотеки і Народного фольклорного ансамблю «Червона калина» під керівництвом заслуженого працівника культури України Віталія Стоцького.

Творча зустріч відбулася у форматі поетичного вечора-портрета, де поезія перестає бути просто текстом і стає живою, ширшою розмовою про творчість улюбленої поетеси. Унікальні рідкісні світліни Лесі Українки в родинному колі, серед близьких друзів і однодумців, стали прекрасним візуальним доповненням у вигляді відеопрезентації.

Музичним супроводом вечора були інструментальні композиції у виконанні талановитих молодих співробітників бібліотеки. Поєднання бандури і скрипки в гармонійному синтезі музики й поезії, підкреслювало кожен рядок геніальних творів. Такий інструментальний дует

перетворив читання віршів на справжню літературно-музичну виставу.

Літературна спадщина Лесі Українки надзвичайно багатогранна. Спроба проаналізувати і відтворити різні сторони особистості поетеси через її творчість, дозволила донести до глядачів емоційну глибину, світогляд і цінності, закарбовані у рядках її віршів. На вечорі звучали найкращі патріотичні твори про любов до України, про мову, про слово як зброю і щит від ворожої агресії, яке допомагає вірити у переможне майбутнє.

Особливою частиною вечора стало читання любовної лірики, сповненої глибоких драматичних почуттів, яка нікого з присутніх не залишила байдужим. Звучали ліричні твори про кохання, про весну і відродження, що дарують мрії та вселяють надію. Чого тільки вартий останній монолог головної героїні з найвідомішої драми Лесі Українки «Лісова пісня», яка стала перлиною української літератури. У чуттєвому виконанні цей твір прозвучав як справжня сповідь душі, торкнувшись найтонших струн серця.

Літературний захід об'єднав шанувальників українського слова, щоб разом переосмисли-

ти силу поезії та актуальність її ідей сьогодні. Адже творчість Лесі Українки наповнює життя новим сенсом, допомагає вірити у краще, особливо в часи випробувань. Серед поціновувачів творчості геніальної поетеси були науковці-медики, багаторічні читачі і працівники бібліотеки.

Фінальним акордом на завершення вечора став благодійний концерт талановитого Народного фольклорного ансамблю «Червона калина», відомого яскравою манерою виконання, неперевершеними голосами та високим рівнем майстерності. Колектив об'єднав талановитих співаків – представників різних професій, яких звела любов до української народної пісні. Виконання народних пісень, побудованих на звичаях і обрядах з елементами фольклору, інсценізованих в поєднанні з оригінальними автентичними творами, залишили незабутні враження. Неймовірна енергетика співу вразила всіх присутніх, миттєво змусивши поринути у світ колоритної народної музики. А виконання пісень на слова

великого Кобзаря стало надзвичайно душевним і патріотичним завершенням заходу.

Гумору додав присутнім виступ режисера-постановника Романа Нагірного, заслуженого діяча мистецтв України, актора театру української традиції «Дзеркало», лауреата міжнародних та всеукраїнських конкурсів гумору.

І плакали, і сміялись, і співали разом...

Благодійний концерт мав важливу місію – об'єднати людей і зібрати необхідну суму для підтримки українських захисників. Присутні активно приєдналися до збору коштів для військових і їхніх родин. Завдяки благодійному концерту у Національній науковій медичній бібліотеці України їм вдалося долучитися до допомоги нашим захисникам на підтримку п'ятої окремої штурмової бригади.

Вечір відбувся у надзвичайно теплій і затишній атмосфері й отримав безліч позитивних відгуків.

Завідувач відділу соціокультурної діяльності ННМБУ
Ірина Погорельська

Флоренс Найтінгейл – реформаторка медичної справи і засновниця першої школи медичних сестер Великобританії

Клятва Флоренс Найтінгейл: «Перед Богом і перед лицем зборів я урочисто обіцяю вести життя, повне чистоти і чесно виконувати свої професійні обов'язки. Я буду утримуватись від усього отруйного і шкідливого й ніколи свідомо не використаю і не призначу ліків, які можуть заподіяти шкоду. Я зроблю усе, що в моїх силах, щоб підтримувати і підвищувати рівень моєї компетенції. Я буду берегти в таємниці всю особисту інформацію, яка виявиться в моєму розпорядженні під час роботи з пацієнтами та їхніми рідними. Я буду самовіддано допомагати лікарю в його праці й присвячу себе невтомній опіці про добробут усіх, доручених моїй турботі».

У будь-якій галузі людської діяльності, у тому числі в медичній, завжди з'являється реформатор, який використовує й узагальнює досвід попередників, а також сучасників, і в кризовий, переломний момент вирішує проблему. Сьогодні Україна переживає тяжкі воєнні роки. Важкий тягар переживає і несе на собі уся сучасна вітчизняна медицина, але поряд з багатьма дійсно сумними фактами це означає ще й те, що ми перебуваємо у переломній точці цієї кровавої війни, і тільки від нас залежить, чи зуміємо ми цей момент правильно реалізувати. І сьогодні ми піднімаємо дуже важливе питання: якими принципами етики і моралі мусить керуватися сучасна медична сестра, у чому полягає її місія і чи повинна у неї бути власна філософія.

Першим реформатором в галузі медсестринської справи була відома англійська медсестра Флоренс Найтінгейл (1820–1910), яка вперше дала наукове визначення своєї професії і першою зазначила, що ця професія, по суті, відрізняється від лікарської діяльності і

потребує спеціальних знань. Лікарська справа – це розпізнавання, лікування і профілактика хвороб людини, а сестринська справа – це догляд і піклування про пацієнта. Проте XIX ст. для медсестер було часом повного підпорядкування своїм наставникам і колегам – найперше, лікарям. У ті часи вважали, що медсестра зобов'язана слухняно виконувати всі призначення лікаря і ніколи проти них не протестувати.

12 травня світ відзначає Міжнародний день медсестри – на знак вшанування Флоренс Найтінгейл, засновниці сестринської справи й ініціаторки реформи шпиталів у XIX ст.

Найтінгейл народилася 12 травня 1820 року. Попри аристократичне виховання й перспективи респектабельного заміжжя, дівчина весь час міркувала над тим, «що не може бути, щоб Бог наділив своє творіння – Жінку – часом, щоб витратити його на всілякі нісенітниці й нескінченне кроплення парфумами». Тож у 24 роки, всупереч батьківській волі, Флоренс пішла працювати догля-

дальницею в лікарню. Зможні британці в ті часи лікувалися вдома, а до лікарень потрапляли злидарі, і про жодні гарні умови для них не йшлося. Під враженням від побаченого Флоренс почала розробляти методику догляду за хворими. Вона працювала в монастирях Франції і Німеччини, де на практиці засвідчила, що суворе дотримання гігієнічних норм зменшує смертність щонайменше удвічі. За це Найтінгейл отримала визнання, а з ним – і почесну посаду головної доглядальниці лондонського шпиталю для збіднілих панянок.

Нова стрімка сходинка в долі Найтінгейл – Кримська війна, куди вона разом з 38 іншими сестрами милосердя вирушила 1854 року допомагати пораненим. Поліпшивши умови лікування, запровадивши повсякчасну дезінфекцію і режим харчування, Найтінгейл за пів року скоротила втрати серед поранених у понад десять разів – і стала легендою. Саме вона наполягла на потребі кухонь і пралень (а згодом – системи вентиляції і каналізації) у шпиталях, почала збирати статистичні дані й розмежовувати хворих по палатах – для зменшення зараженості. По війні Флоренс Найтінгейл започаткувала зразкову школу медсестер у Лондоні, стала головною експерткою комісії з санітарного стану англійських військових шпиталів, написала три фахові книги, які стали надзвичайно популярними.

Ф. Найтінгейл померла у віці 90 років і була похована при церкві св. Маргарити у графстві Гемпшир.

На її честь Міжнародний комітет Червоного Хреста заснував медаль імені Флоренс Найтінгейл, найвідомішу нагороду для сестер милосердя у світі, яку вручають щороку. За всю історію нею нагороджено трохи більш як 1500 медсестер, серед них понад 20 українок.

Заслужений раціоналізатор України,
член НСЖ України
Віктор Гайдук

Впевнена хода XIV Спартакіади «Здоровий киянин 2026»

У березні-квітні цього року відбулися планові змагання з багатьох видів спорту Спартакіади ФСТ «Спартак» «Здоровий киянин».

14 березня у змаганнях з волейболу КМППОЗ була представлена чоловічою і жіночою командами. Підготовку проводили на спортивній базі Національного медичного університету імені О. О. Богомольця.

За підсумками змагань дівчата вибороли 2 місце, а чоловіки – 4 місце. Це достатньо високі місця серед команд, що постійно

діють, які брали участь у цьому турнірі.

Серед дівчат лідерами були: Довгань Майя – анестезистка Національного наукового центру хірургії та трансплан-

тології імені О. О. Шалімова, Полторацька Поліна – магістр фізичної реабілітації НМУ імені О. О. Богомольця, Ілліна Софія – фармацевт аптеки «Доброго дня». За підсумками змагань Полторацьку Поліну визнали найкращою нападницею і нагородили призом і грамотою.

Чоловіча команда отримала 4 місце. Лідерами серед чолові-

ків були: Явдошишин Олексій – медбрат ЦПД медицини невідкладних станів, Волошин А. – анестезист, медбрат КМКЛ ШМД, Суботкевич Даниїл – Навчально-науковий інститут

стоматології НМУ імені О. О. Богомольця.

Обидві команди до змагань готував тандем викладачів кафедри фізичного виховання і здоров'я НМУ імені О. О. Богомольця Задорожний М. С. і Павліченко С. В.

Наступними змаганнями для медиків був традиційний чемпіонат м. Києва з плавання «Містер Батерфляй», який проводять вже 15 років поспіль. У змаганнях взяли участь понад 100 учасників фізкультурних організацій м. Києва.

Працівники КМППОЗ завжди виборювали у плаванні призові місця. Так сталося і цього разу. Наша команда з п'яти осіб у напруженій боротьбі посіла 3 загальнокомандне місце. Треба зазначити, що всі учасники команди медиків мали спортивні нагороди у своїх вікових категоріях. Показовим запливом для всіх 13 команд була традиційна змішана естафета 4×50 метрів, коли команда складається з 2 чоловіків і 2 жінок. Команда медиків профспілки у дуже напруженій боротьбі виборола 3 місце і була нагороджена кубком, медалями та грамотою. Слід відзначити майстра спорту Павленка Миколу (НМУ, 1 курс) який зробив відчайдушний спурт, що вивів команду КМППОЗ на 3 місце.

До складу команди входили також викладачі медичних вузів. Срібну медаль в особистому за-

ліку виборов завідувач кафедри фізичного виховання і здоров'я НМУ імені О. О. Богомольця, професор Щербина Юрій, з чим ми його і вітаємо. Він був найстаршим учасником цих змагань.

До складу команди входили:

1. Павленко Микола, 1 курс (ННІ Медицини)
2. Фокіна Єлизавета, 1 курс (ННІ Медицини)
3. Зубаха Анастасія, 3 курс (Фармацевтичний факультет)
4. Білозьоров Володимир, викладач КМУ (Київський медичний університет).
5. Щербина Юрій, завідувач кафедри і здоров'я НМУ імені О. О. Богомольця.

Вітаємо команду з плавання з успішним виступом на змаганнях.

5 квітня відзначали Всесвітній день здоров'я.

ФСТ «Спартак» щорічно у цей день проводить змагання з футболу. Що характерно, згідно з регламентом, на цих змаганнях об'єднують в одну команду учасники всіх вікових категорій.

Збірна команда КМППОЗ добре підготувалась і за результатами змагань посіла 3 місце.

У команді були студенти НМУ імені О. О. Богомольця: Прач Богдан, Головченко Гліб, студент КМУ Завалей Ілля (у віковій категорії до 35 років).

Гравці у віковій категорії 35+ – це Борисенко Андрій Анатолійович, професор кафедри гігієни та екології НМУ ім. О. О. Богомольця, Іщук Микола, лікар КНП «Психіатрія», Шевченко Віталій Миколайович – лікар медицини невідкладних станів. Вікова категорію 45+ представ-

ляв Стеценко Олександр Павлович, доцент кафедри хірургії Інституту стоматології.

Дуже вдало поєднав молодих і старших товаришів команди старший викладач кафедри фізичного виховання і здоров'я, учасник російсько-української війни Зіва Віталій Петрович.

Щиро дякуємо всім учасникам змагань за високі спортивні досягнення. Вони достойно тримають спортивну славу профспілки.

Писанка як символ підтримки. Профспілка допомагає ЗСУ

До Великодня профспілка КНП «Київська міська дитяча клінічна лікарня № 2» організувала благодійний майстер-клас з писанкарства. Захід відбувся з метою підтримки Збройних сил України – усі зібрані кошти передали на потреби наших захисників.

Учасники мали змогу не лише долучитися до українських традицій, а й створити власні писанки під керів-

ництвом майстрів, відчувши особливу атмосферу єдності і творчості. Окрім цього, члени профспілки взяли участь у

встановленні світового рекорду «Писанка єднання». До масштабної ініціативи долучилися понад 11 тисяч учасників, серед яких були й медичні сестри нашого закладу.

Такі події не лише зберігають і популяризують українські традиції, а й об'єднують людей навколо спільної мети – підтримки країни й одне одного у складні часи.

Фармацевт *Ганна Ратушина*

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій. За достовірність фактів і цифр відповідальність несе автор

Засновник
Київська міська профспілка
працівників охорони здоров'я

Свідоцтво про реєстрацію
№ 0269 – 99 П.С.
від 17.12.1999 р.

Головний редактор
С. А. Кубанський

Редакційна колегія:
А. Мартинюк
С. Мельникова
В. Поліщук

✉ Адреса редакції:
01033, Київ-33, вул. Тарасівська, 6а, к. 1
(044) 288-14-29, 288-07-24
☎ факс (044) 235-10-30
e-mail kmpoz@ukr.net
www.kmpoz.org

Оригінал-макет: ВД «ПРОСТІР»
Віддруковано:
ТОВ «Видавництво «ЮСТОН»

Замовлення №
тираж 2000 прим.